

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

KATEDRA SOCIOLOGIE, ANDRAGOGIKY A KULTURNÍ

ANTROPOLOGIE

MOŽNOSTI VZDĚLÁVÁNÍ ŽEN VE VÝKONU TRESTU

Bakalářská diplomová práce

Obor studia: Andragogika se specializací personální rozvoj

Autor: Andrea Škrachová

Vedoucí práce: RNDr. Markéta Seidlová, Ph.D.

Olomouc 2023

Prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou práci na téma možnosti vzdělávání žen ve výkonu trestu vypracovala samostatně a uvedla v ní veškerou literaturu a ostatní zdroje, které jsem použila.

V Olomouci dne 31.1. 2023

Podpis:

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucí mé práce, paní RNDr. Markétě Seidlové, Ph.D., za odborné vedení. Dále bych chtěla poděkovat vedení ženské věznice Opava a konkrétně tiskové mluvčí Bc. Barboře Šumberové, za pomoc při sestavování otázek a koordinaci s vyplňováním dotazníků. Veliké díky patří také respondentkám za vyplnění dotazníku a spolupráci.

Anotace

Jméno a příjmení:	<i>Andrea Škrachová</i>
Katedra:	Katedra sociologie, andragogiky a kulturní antropologie
Obor studia:	<i>Andragogika se specializací personální rozvoj</i>
Obor obhajoby práce:	<i>Andragogika se specializací personální rozvoj</i>
Vedoucí práce:	<i>RNDr. Markéta Seidlová, Ph.D.</i>
Rok obhajoby:	2023

Název práce:	Možnosti vzdělávání žen ve výkonu trestu
Anotace práce:	Bakalářská práce se věnuje možnostem ve vzdělávání ve výkonu trestu odnětí svobody. Vzdělávání se odehrává I ve vězeňském prostředí, kde hraje velmi důležitou roli. Zvyšováním především profesní kvalifikace je reálně větší pravděpodobnost zařazení se zpět do společnosti. Cílem bakalářské práce je pomocí polostrukturovaných rozhovorů vyhodnotit jaké možnosti vzdělávání mohou ženy ve výkonu trestu odnětí svobody využít a do jaké míry jich (ne)využívají a proč, zhodnocení nakolik odpovídá nabídka vzdělávacích aktivit ve výkonu trestu současnému trhu práce, a tedy i budoucímu uplatnění vězenkyň, a také charakterizovat jaké hlavní faktory odsouzené motivují k účasti na přístupných kurzech.
Klíčová slova:	Vězeňská služba, penologie, penitenciaristika, vzdělávání, kriminalita žen, historie vězeňství, výkon trestu, motivace, odsouzená
Title of Thesis:	Educational opportunities for women in prison

Annotation:	The bachelor's thesis is devoted to the possibilities in education in prison. Education also takes place in the prison environment, where it plays a very important role. By increasing especially professional qualifications, there is realistically a greater likelihood of reintegration back into society. The aim of the bachelor's thesis is to use semi-structured interviews to evaluate which educational opportunities women in prison can take advantage of and to what extent they (do not) take advantage of them and why, to assess to what extent the offer of educational activities in prison corresponds to the current labour market and therefore to the future employment of women prisoners, and also to characterize what the main factors motivate convicts to participate in accessible courses.
Keywords:	Prison service, penology, penitentiary studies, education, women's crime, prison history, execution of sentence, motivation, convicted
Názvy příloh vázaných v práci:	Příloha 1. Vyplněné dotazníky (72 s.)
Počet literatury a zdrojů:	39
Rozsah práce:	56 s. (72.746 znaků s mezerami)

Obsah

Úvod	6
TEORETICKÁ ČÁST	8
1 Historie vězeňství a trestu	8
1.1 Vězeňství a tresty ve světě.....	9
1.2 Historie vězeňství a trestu v českých zemích.....	10
2 Základní pojmy	13
2.1 Penologie a penitenciaristika	13
2.2 Penitenciární disciplíny	16
3 Výkon trestu odnětí svobody	20
3.1 Funkce a účel trestu	20
3.2 Druhy trestu	21
3.3 Trest odnětí svobody	21
4 Současnost vězeňství v České republice	22
4.1 Typy věznic v České republice.....	22
4.2 Vězeňská služba	23
4.3 Práva a povinnosti odsouzených.....	24
4.4 Programy zacházení	26
5 Ženské věznice a kriminalita žen.....	28
5.1 Kriminalita žen	28
5.2 Ženské věznice v ČR	29
6 Vzdělávání vězňů ve výkonu trestu a jejich motivace.....	30
6.1 Význam vzdělávání a dostupné možnosti vzdělávání	31
6.2 Motivace	31
6.3 Specifika vzdělávání ve výkonu trestu odnětí svobody	32
PRAKTICKÁ ČÁST	33
7 Charakteristika věznice pro ženy v Opavě	33
8 Cíl práce, výzkumná otázka a zvolená metoda	34
8.1 Konkretizace cíle	34
8.2 Výzkumné otázky	34
8.3 Zvolená metoda	35
9 Průběh šetření.....	35
9.1 Doplnující informace.....	36
9.2 Otázky použité v dotazníku a stručný přehled k odpovědím.....	36
10 Vyhodnocení výzkumných otázek.....	47
Závěr.....	49

Úvod

Historicky byl primární účel vězeňství potrestat odsouzené. Postupem času dochází ve vězeňství a v přístupu k vězňům k velikým změnám a prioritně je novodobé vězeňství postaveno na snaze odsouzené opět zařadit do společnosti a také předcházet jejich recidivě.

Důvodem pro zvolení tématu své bakalářské práce je absence informací o ženách ve výkonu trestu odnětí svobody, jejich možnostech. Člověk je od přírody zvědavý a já nejsem výjimkou, proto neznalost toho prostředí působí na mě jako „tajemno“ s potřebou získat nové informace. Věřím, že tak jako já i veřejnost má zkreslené představy o životě a možnostech za zdmi věznic a rádi by se také dozvěděli jim dosud neposkytnuté informace, které se pokusím co nejlépe vystihnout. My nezúčastnění vidíme pouze spáchaný trestný čin, vinu a trest, který si odsouzená osoba zaslouží, a vlastně se tak dostane na místo, na které patří. Neuvědomujeme si už v tu chvíli, že odsouzení jsou v mnoha případech rodiči, dětmi a partnery. Odnětí svobody bereme stále jako podstatu trestu a z okolí jsem vyzorovala, že podle mnohých se se zavřením mříží za odsouzenou osobou už nic dál nepracuje. Veřejnost nemá představu o trávení volného času ve věznici, možnostech vykonávat zaměstnání a využívat různé aktivity a vzdělávat se. Informace, pokud jde o ty reálné, které se k nám dostávají, jsou pouze z medií a nemůžeme si být jistí, jak moc pravdivě jsou podávány. Zkreslené fantazie pramení také z filmů a seriálů, které málokdy ukazují realitu. Odnětí svobody je velice těžká zkouška pro odsouzené, ať už pro muže nebo právě i ženy, pro které troufám si říct, že až na výjimky je odpoutání od rodiny veliký nápor na psychiku.

Cílem bakalářské práce je pomocí polostrukturovaných rozhovorů vyhodnotit jaké možnosti vzdělávání mohou ženy ve výkonu trestu odnětí svobody využít a do jaké míry jich (ne)využívají a proč, zhodnocení nakolik odpovídá nabídka vzdělávacích aktivit ve výkonu trestu současnému trhu

práce, a tedy i budoucímu uplatnění vězenkyň, a také charakterizovat jaké hlavní faktory odsouzené motivují k účasti na přístupných kurzech.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Historie vězeňství a trestu

Vězeňství a tresty jsou tak staré, jako lidstvo samo a jsou součástí naší společnosti v každém období. V průběhu let však prošlo mnoha změnami.

V historii bylo věznění v prostorech k tomu určených používáno pouze jako přechodné řešení, než byl soudem vynesena rozsudek nad obžalovaným. Dnes bychom to mohli přirovnat k vazebním věznicím. Jednalo se například o různé sklepní prostory, jeskyně a hladomorny, které měly zabránit útěku (Mezník, Kalvodová, Kuchta 1995, s. 5-6). V té době byli delikventi většinou odsouzeni na smrt, případně byli mučeni, a to v takovém rozsahu, že často i po tomto trestu následovala smrt jejich. Takové mučení bylo zcela nehumánní, a hlavně velice bolestivé. Hlavním smyslem tohoto trestu bylo pokusit se zlikvidovat zlo v těle pachatele a očistit ho (Lyons, 2004, od s. 127). Lidé popravu vnímali jako odstrašující příklad. Dalo by se říct, že trest smrti byl výchovným prostředkem spíše pro sledující než pro odsouzené. Přihlížejících se na veřejných popravách shromažďovalo tolik, že kolikrát byli sami zmrzačeni davem (Liška, 2006 s. 14). Jiným ponižujícím trestem bylo cejchování, tedy vypálení značky na těle odsouzeného delikventa. S takovým znamením na těle měl odsouzený zajištěno opovržení společností a lidé věděli, že před takovým jedincem mají být na pozoru. Neméně oblíbeným trestem bylo otroctví, které bylo známé už ve Starověkém Řecku a Římě. Otroek byl zbaven veškeré své svobody a bylo s ním zacházeno jako s věcí. Dokonce vlastníci otroků je mohli mezi sebou přeprodávat.

Ze 17. století je dochován Chammurapiho zákoník, jako jeden z nejstarších dochovaných zákoníků, obsahující mimo jiné právní zásadu známou jako oko za oko, zub za zub. Znamená to, že trestem by měla být odsouzenému způsobena stejná újma, jako poškozenému (Černíková, 2008, s.

30). Bylo zvykem, že panovník měl soudní moc. Trest pro odsouzeného mu navrhovali cúdaři (soudci). Panovník poté rozsudek buď schválil, nebo nikoliv. K veliké změně v zacházení s odsouzenými přišlo s dobou osvícenství. V tu dobu italský filosof a profesor práv na universitě v Miláně Caesar Beccarii napsal dílo O zločinech a trestech, v němž zavrhl trest smrti, který podle něj nebyl ani nutný a ani dosti odstrašující. Jeho návrhem bylo za těžší zločiny trestat doživotním otroctvím (Liška, 2006, s. 14).

1.1 Vězeňství a tresty ve světě

Metody v práci s vězni, formy trestu a podmínky ve výkonu trestu odnětí svobody jsou po celém světě rozmanité. I dnes se v některých státech můžeme setkat s trestem smrti, především se k tomuto trestu uchylují za trestný čin spáchání vraždy. Většinou se k takovým trestům přiklání v chudších státech, z náboženských důvodů. Příkladem jsou některé islámské země, které se řídí právem Šaría, jenž je odvozen z koránu a zahrnuje mimo jiné i právě trest smrti (Farrington, 2009, s. 154.). Často je tento trest využíván i ve státech s nedemokratickou a autoritativní formou vlády. S trestem smrti se můžeme setkat i ve vyspělých státech, jako je třeba USA. Některé státy v USA stále podporují tresty smrti, jelikož tento trest berou jako odplatu. Oproti státům jiným, kde se přiklání k trestu jako k možnosti a příležitosti napravení odsouzeného. V dnešní době je trest smrti proveden většinou smrtící injekcí, zastřelením, oběšením nebo na elektrickém křesle. Jsou ale státy, jež popravu vykonávají stále tradiční metodou, jako je třeba ukamenování nebo stětí mečem. Vzhledem k tomu, že trest smrti nemá preventivní účinek, je nevratný, a ne vždy levnější mnoho států od fatálního potrestání upouští.

Naopak přibývá čím dál více států, které preferují nápravný účinek trestů a humánnější přístup k vězněným osobám. Výrok Winstona Churchilla,

který zmiňuje Hála ve své knize Úvod do teorie a praxe vězeňství (2006, s. 7) „Ukažte mi vaše vězení a já vám řeknu, jaká je vaše společnost.“ krásně ukazuje a vystihuje vyspělost státu skrz přístupů ve věznicích.

Ve skandinávských zemích přistupují k trestu odnětí svobody až jako poslední možnost u méně závažných trestných činů. V první řadě využívají spíše veřejně prospěšné práce nebo peněžité tresty. Skandinávské věznice se snaží udržovat rovnováhu v počtu zaměstnanců k počtu odsouzených. Také je viditelná snaha co nejvíce odsouzeným přiblížit sociální podmínky k reálnému životu mimo zdi věznic.

Francie je další zemí, kde se přiklání k potrestání výkonem obecně prospěšných prací a například ve Švýcarsku je velice často uplatňováno vězení po pracovní době, kdy vězeň stále navštěvuje své zaměstnání, ale omezen na svobodě je v době svého osobního volna.

V USA je velice populární i domácí vězení s elektronickým monitorovacím zařízením. USA je i průkopníkem tohoto prostředku. Díky tomuto zařízení je delikvent kontrolován a dá se zjistit jeho poloha i denní program (Hála, 2006 s. 15).

Většina světových i českých věznic jsou rozděleny podle stupňů nebezpečnosti a závažnosti trestného činu.

1.2 Historie vězeňství a trestu v českých zemích

Počátky vězeňství na našem území spadají do 1. tisíciletí našeho letopočtu. V období středověku se k věznění používaly většinou součásti hradů, klášterů případně hradní věže. I na našem území byl běžně používaným prostředkem trest smrti. Za vlády svatého Václava byl poprvé trest smrti zrušen. Představa svatého Václava byla delikventy spíše napravovat, než je trestat smrtí. Zasazoval se o to, aby trest měl výchovný charakter. Na tu dobu byl tento přístup pro všechny nový a neznámý. Trest

smrti se historicky rušil a opět obnovoval ještě několikrát. Na krátkou chvíli byl trest smrti zrušen i za vlády Josefa II., který byl ovlivněn dílem Caesara Beccariiho a osvícenského učenice Josefa Sonnenfelse. V době jeho vlády všeobecným zákoníkem o zločinech a trestech (1787) byly zrušeny tresty smrti a nahrazeny vězením, později nucenými pracemi (Liška, 2006 s. 15).

V 19. století se měnil přístup a cíle vězeňství. Hlavním tématem byla resocializace vězňů a náprava chování. Vězeňství v té době bylo součástí veřejné správy, a rozděleno mezi různé resorty. Jednalo se hlavně o resorty spravedlnosti a trestu (Janák, 2002, s. 8). Začali vznikat nové, modernější věznice, jež se snažily vězněným osobám poskytovat lepší podmínky a umožnit vzdělávání.

Přesto, že se postupně přecházelo k trestání odnětím svobody, v době první československé republiky zůstával trest smrti v těžších případech, stále platný. Pro tehdejšího prezidenta československé republiky bylo podepisování trestu smrti velice nepříjemné. Byl jeho dlouholetým odpůrcem. V knize Hovory s T. G. Masarykem od pana Karla Čapka (1990) se dočteme o jeho názorech k absolutnímu trestu „*Těžká byla pro mne otázka trestu smrti; stálo mě mnoho nocí, když jsem měl podepisovat trest smrti, a dni, kdy jsem to učinil, má ve svém kalendáři poznamenány černým křížkem.*“ Sám Masaryk studoval statistiku zločinů a pozoroval, jaký vliv má trest smrti na zločinnost. Dle jeho poznatků tento trest neměl žádné odstrašující účinky na lidi, protože zločinec nemyslí na trest smrti ve chvíli, kdy páchá trestný čin. Myslí jen na svůj úspěch a prospěch, který získá provedením tohoto činu. T. G. Masaryk ovšem viděl rozdíly ve zločinu zabití a vraždy: „*Můj argument pro trest smrti není, že je odstrašující, ale že v něm je mravní expiace: vzít člověku život je bezpráví tak strašlivé, že může být usmířeno jen výkupným stejně těžkým.*“

Vězeňství a způsoby věznění se vždy odvíjí od politické situace, a jejího směřování. Na našem území je názorným příkladem je 20. století, kdy byly věznice vnímány spíše jako nástroj k potlačování politických názorů opozice.

Ke zlepšení situace došlo po druhé světové válce. V tu dobu vězeňství prošlo důkladnou reformou a byly vytvořeny nové trestní zákony. Postupně dochází ke strukturalizaci vězeňství na menší počty věznic a vězeňské objekty se začali podobat dnešním (Bajcura, 1999, s. 6).

K nejvýznamnějším změnám došlo po revoluci v roce 1989, kdy se změny dotkly nejen způsobu trestání, ale i celkového přístupu fungování vězeňského systému. Byla potřeba vytvořit, změnit nebo novelizovat zákony, které se týkají trestů a vězeňství. Jednalo se například o zákon o výkonu vazby, zákon o vězeňské službě a justiční stráž, zákon o výkonu trestu a dalších vyhlášek, předpisů a rozhodnutí (Malá, 2003, s. 57). Dne 29. prosince 1989 proběhlo vyhlášení rozsáhle a veřejností dost kritizované amnestie tehdejším prezidentem Václavem Havlem. Podle statistiky Institutu pro kriminologii a sociální prevenci bylo na základě této amnestie propuštěno 12. 600 odsouzených a 1200 obviněným bylo zastaveno stíhání. Prezident za svého působení vyhlásil amnestii ještě 2x (1993, 1998), ty už nebyly tak rozsáhlé. V roce 1992 nahradila Vězeňská služba doposud působící Sbor nápravné výchovy, který definitivně zanikl 31.12.1992. Je zřízena i Justiční stráž k ochraně výkonu justice. Vězeňství se od té doby profiluje do dnešní podoby.

2 Základní pojmy

V této kapitole vysvětlím základní pojmy vězeňství, které jsou dá se říct podstatou novodobého výkonu trestu odnětí svobody.

2.1 Penologie a penitenciaristika

Penologie a penitenciaristika jsou neoddělitelnou součástí vězeňství. Penologie složením slov z latiny poena=odplata, trest a řečtiny logos=nauka je vědní obor, který se zabývá studiem trestu a trestání. Definici penologie můžeme podle Černíkové (2002, s. 7) vymezit jako vědu o trestu a trestání a dosahování jejich účinků z hlediska volby adekvátního působení, tedy zacházení s pachatelem trestného činu tak, aby nedocházelo k opakování trestné činnosti.

1. Penologie

Zabývá se nejen zkoumáním trestu a trestání, ale také ochrannými opatřeními a alternativními způsoby řešení trestnosti a zjišťuje, jaké mají na vězně účinky. Penologie také zkoumá sociálně – psychologické procesy, zákonitosti, jevy a vztahy ve vězení, které v důsledku aplikování trestu vznikají. Stěžejní je pro penologii individuální přístup k odsouzenému. Je potřeba si uvědomit, že ke konkrétnímu vězni musíme přistupovat individuálně na základě zjištěných poznatků a stanovit tak adekvátněji diferenciované výchovné zacházení (Černíková, 2008, s. 12). Z tohoto pohledu také penologie vyhodnocuje motivaci k páchání trestných činů. Zajímá se o věk, vztahy k lidem, dosažené vzdělání a sociální zázemí pachatele. Penologie jako taková je úzce spjata s jinými společenskovědními disciplínami a využívá jejich poznatků. Zejména se jedná o trestní právo, kriminologii, sociální práce,

sociologii, antropologii, psychologii a psychiatrii a také speciální pedagogiku (Jůzl, 2017, s. 290). Podle Raszkové a Hoferkové (2013, s. 9) penologie čerpá i z dalších oborů jako například filozofie, etiky, ekonomie, politologie, právních disciplín a dalších. Tak jako Raszková s Hoferkovou (2013), tak i Jůzl (2017) se přiklání k penologii jako samostatnému vědnímu oboru. Jiní autoři ji však považují za součást speciální pedagogiky nebo zacházení s odsouzenými a nejčastěji je penologie spojována s kriminologií. Já osobně jsem si nedokázala ani po přečtení zdrojů použitých k napsání mé práce vymezit názor, zda se jedná o obor samostatný nebo přidružený ke kriminologii.

2. Penitenciaristika

Penitenciaristika z latinského *paenitentia* – lítost, napravení je součástí penologie. (Černíková, 2008, s. 12). Podle publikace *Základy penologie* (Mezník, Kalvodová, Kuchta, 1995, s. 3) můžeme penitenciaristiku do češtiny přeložit jako vězeňství. Tato disciplína se zabývá výkonem trestu odnětí svobody, jeho účinky a také možnosti resocializace. Definice podle Popelky (2011, s 7) je penitenciaristika nauka o výkonu a účincích trestu odnětí svobody z hlediska obecných a zvláštních podmínek. Především se jedná o aplikované metody, formy a prostředky nápravně výchovné činnosti.

Penitenciaristika se propojuje s vědní praxí oborů, které se zabývají chováním a psychikou člověka, a to za účelem řešení problémů vězněné osoby a jejich nápravou. Podle Jůzla (2012, s. 114) v penitenciární praxi platí, že čím nižší je vzdělání, tím větší počet odsouzených na straně odsouzených mužů i žen. Z toho důvodu je využívání penitenciárních disciplín nezbytnou součástí programu zacházení. V poslední době se penitenciaristika mimo jiné zabývá i aktuální přetížeností věznic, zneužíváním a násilím u odsouzených osob, nedostatkem vězeňského personálu a jiné.

Podle Foucalta (2000, s. 372) se vězeňství rozděluje na 7 principů:

- princip korekce – hlavním účelem je sjednání nápravy jedince a jeho opětovné zařazení do společnosti
- princip klasifikace – selektuje vězně a následně izoluje podle závažnosti spáchaného trestného činu, věku a možnosti nápravy
- princip modulace trestů – vyjadřuje potřebu regulace trestů od zařazení na samotku až po podmíněné propuštění podle individuality vězňů, podle dosažených výsledků a stupně polepšení. Podmíněné propuštění je akt, kdy za splnění zákonem stanovených podmínek je trest odnětí svobody změněn na trest vykonávaný na svobodě se zkušební dobou a obvykle kombinovaný s dohledem PMS
- princip práce jako povinnosti a jako práva – podle tohoto principu je práce jednou z velice podstatných součástí resocializace vězňů a umožňuje mu získat prostředky na obživu a zvýšení kvalifikace
- princip vězeňské výchovy – jež klade důraz na zacházení s vězňem tak, aby docházelo ke zlepšení jeho obecného a profesionálního vzdělávání
- princip kontroly techniky věznění – je vyžadováno, aby ve vězení pracovaly kvalifikované osoby, které dosahují morální a technické způsobilosti dohlížet nad správným formováním vězňů, například se jedná o psychology a speciální pedagogy
- princip doplňkových institucí – soustředící se na péči během výkonu trestu, k zajištění podpory a pomoci při navrácení do společnosti – postpenitenciární péče.

2.2 Penitenciární disciplíny

Penitenciariстика vychází z poznatků dalších oborů, které jsou aplikovány na vězeňské podmínky. Jedná se především o psychologii, pedagogiku, sociologii a právo.

1. penitenciární pedagogika

Podle Černíkové (2002, s. 9) je penitenciární pedagogika považována za speciální pedagogickou disciplínu, jež se zabývá zvláštnostmi penitenciárního zacházení, vztahující se na všechny odsouzené osoby. Převážně se jedná o osoby ve výkonu testu odnětí svobody. V průběhu je umožněno analyzovat dosavadní efektivitu vzdělávacího a výchovného působení a podle výsledků zlepšovat tyto procesy. Jsou řešeny specifické výchovné problémy zacházení s vězňenými a dále vypracovávány postupy výchovného zvládnutí problému. Penitenciární pedagogika se také podílí na zpracování a vytváření programů zacházení a přispívá tím k naplňování výchovné funkce trestu.

Mezi hlavní úkoly podle Černíkové (2002, s. 9) patří studium a analýza poznatků z obecné a speciální pedagogiky včetně poznatků i z dalších disciplín, které mají vztah k problémům penitenciárního zacházení. V rámci penologického výzkumu, analýzy výsledků praxe také získává vlastní poznatky. Důležitým úkolem je i přenášet podněty do oblasti trestně právních věd a trestní politiky. K zaměstnancům uplatňujícím v praxi poznatky této disciplíny řadíme speciální pedagogy a vychovatele.

2. penitenciární psychologie

Penitenciární psychologie jako disciplína se také zabývá zkoumáním problémů a jejich eliminací v procesu penitenciárního zacházení a je součástí forenzní psychologie.

Při využívání penitenciární psychologie v praxi je potřeba dbát na individualitu odsouzené osoby. Tuto osobu musíme poznat, abychom se mohli pokusit o nápravu. Hlavními úkoly v penitenciární psychologii je zkoumání osobnosti odsouzeného z hlediska vývoje osobnosti, jeho individuálních zvláštností, sociálních vazeb na svobodě, důvody delikventního jednání a možné prognózy dalšího sociálního chování. Správným posouzením získaných poznatků je nastaven správný výchovný program a zvolen individuální přístup a tím je větší šance na nápravu odsouzeného. Psycholog na základě těchto poznatků také dává podněty k vhodnějším metodám zacházení s vězněm a podílí se na klasifikaci odsouzených.

Je potřeba dodat, že nutné je zkoumat chování odsouzeného i v kontextu prostředí věznice. Jde o vztahy mezi odsouzeným a personálem, ostatními odsouzenými a jeho celkovým chováním ve věznici. Například zapojování se do skupin a podskupin.

Vzhledem k psychické náročnosti povolání u vězeňské stráže bývá psycholog u pohovorů jedním ze členů výběrové komise. Zaměstnanec musí být psychicky odolný, a zdatný. Tyto požadavky posuzuje právě psycholog. Speciální psycholog se komplexně zabývá psychologií vězňů, vězeňského personálu a celkově psychologií vězeňství.

Důležitou součástí penitenciární psychologie je i „harm reduction“ což znamená minimalizaci negativních dopadů věznění na psychiku daného člověka. (Sochůrek, 2007, s. 9). Ta může být u některých jedinců ve vězeňském

prostředí oslabena a odsouzený se může chovat agresivně, nebo naopak apaticky a nespolupracovat.

3. penitenciární psychiatrie

Jedná se o speciální aplikovaný obor psychiatrie, který se zaměřuje na diagnostiku a speciální lékařskou péči odsouzených osob. Jedná se o diagnózy od patologického hráčství, přes sexuální deviace až po poruchy osobnosti. Psychiatrie je v tomto prostředí výrazně propojena s ostatními složkami systému. Velice úzká spolupráce probíhá s penitenciárními psychology.

V současné době podle Černíkové (2002, s. 11) je v zařízeních pro výkon trestu odnětí svobody i pro výkon vazby problematika penitenciární psychiatrie řešena převážně externími pracovníky. Tamtéž uvádí, že potřeba psychiatrů narůstá s narůstající potřebou vykonávání uložené ochranné léčby v průběhu výkonu trestu odnětí svobody. Mnoho odsouzených k trestu odnětí svobody již do vězení s psychiatrickou diagnózou nastupují, může mít právě souvislost se spáchaným trestným činem (diagnóza sexuální deviace a trestný čin znásilnění). Jsou však i odsouzení, u kterých se v souvislosti s výkonem trestu nějaká duševní porucha nebo porucha osobnosti teprve objeví. Ve vězeňských podmínkách zvládnutí těchto nemocí může být složitější a náročnější a mít jiných průběh (Mařádek, 2003). Z těchto důvodů je přítomnost psychiatra nezbytná.

4. penitenciární sociologie

Jde o speciální součást oboru sociologie, který se zabývá zkoumáním sociálních vazeb, strukturou, jejím fungováním a účinností v penitenciárním procesu. Sociologie jako penitenciární disciplína je poměrně krátce v procesu, avšak hraje velice důležitou roli. Sociologie se snaží pochopit jak a proč tyto

vazby vznikají a jaké mají následky a vlivy na odsouzené. Díky poznatkům je možno posoudit, jaká je nejvhodnější a nejefektivnější organizační struktura. Opět jako u psychologie se nezkoumají pouze odsouzení, ale jejich vzájemné působení se zaměstnanci. Poznatky se sbírají také o přístupu zaměstnanců k sobě navzájem, vyhodnocuje příčiny nespokojenosti zaměstnanců a jejich případnou fluktuaci. Sociolog spolupracuje s ostatními specialisty jako je pedagog, psycholog, sociální pracovníci a vychovatel, který má odsouzeného přiřazeného k výchovné skupině, kterou vede. Sociolog se zabývá příčinami nespokojenosti odsouzených, postoji i náladami. Na základě důkladného zkoumání sociologa je velice vysoká pravděpodobnost odhalení potencionálních konfliktů.

5. sociální práce

Probíhá jak na rovině penitenciární péči, tak i po propuštění v rámci postpenitenciární péče. Tato odborná disciplína vychází z obsáhlého systému teoretických poznatků z mnoha společenských věd. Odborní sociální pracovníci tyto poznatky využívají při práci a pomoci jednotlivcům i celým skupinám. Sociální práci řadíme jako pomáhající obor, který se snaží přispívat k rehabilitaci sociálních schopností člověka (Havrdová, 1999, s. 9). V sociální práci jsou obsaženy výchovné postupy k aktivizaci vlastních sil pro řešení sociální situace jedince. Sociální pracovníci pomáhají napříč různými oblastmi. Jde například o trestní justici a probační a mediační službu. Vyzdvihla bych velice citlivou oblast sociální práce, a to odbor sociálně právní ochrany dětí (OSPOD). Cílem sociální práce v (post)penitenciární péči je pomoc v resocializaci odsouzeného a být mu nápomocen, dokud se plně nezařadí do společnosti.

6. penitenciární právo

Jedná se o komplexní soubor právních norem, upravujících výkon trestu odnětí svobody a také výkon vazby včetně vyhlášek a nařízení. Výpis konkrétních zákonů vypisuji na konci mé práce.

3 Výkon trestu odnětí svobody

3.1 Funkce a účel trestu

Jak už jsem uvedla v první kapitole, původním záměrem bylo odsouzeného potrestat za spáchaný trestný čin. V novodobém vězeňství je prioritně uplatňována snaha o resocializaci odsouzeného a výkon trestu má mít výchovný charakter. Musím podotknout, že trest je zároveň i určitou ochranou společnosti před pachateli závažnějších trestných činů a v mnoha případech i ochrana pachatele vůči sobě samému. Trest odnětí svobody můžeme tedy chápat jako druhou šanci v pokusu o nápravu chování.

Sochůrek ve své knize Úvod do penologie uvedl, že trest by měl být neúměrným rizikem pro zločince ve smyslu vysoké pravděpodobnosti dopadení a neodvratnosti odsouzení (2007, s. 11). Také já se přikláním k tomuto tvrzení. Od dětství je nám známo, že trest následuje po nějakém provinění a je to jeden ze základních výchovných prostředků. Na funkci trestu můžeme pohlížet z různých úhlů pohledu, ale vždy se tyto funkce vzájemně prolínají. Mezi ty hlavní a mezi autory nejvíce skloňované jsou funkce odstrašující, nápravná, izolační a restituční.

3.2 Druhy trestu

V české republice jsou podle trestního zákoníku 40/2009 Sb. ustanoveny tyto druhy trestu:

- Odnětí svobody (nepodmíněný trest odnětí svobody, podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody, podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody s dohledem.
- Domácí vězení, obecně prospěšné práce
- propadnutí majetku, propadnutí věci
- peněžitý trest
- Zákazy činnosti, držení a chovu zvířat, pobytu, vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce
- Ztrátu čestných titulů nebo vyznamenání, ztrátu vojenské hodnosti
- Vyhoštění
- Zvláštním typem trestu odnětí svobody je výjimečný trest – jedná se o trest odnětí svobody na dobu nad dvacet až do třiceti let případně trest odnětí svobody na doživotí.

3.3 Trest odnětí svobody

Je upravován zákonem č. 169/1999 Sb. o výkonu trestu odnětí svobody a vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb. řád výkonu trestu odnětí svobody. Tyto zákony vychází z Trestního zákona a Trestního řádu. Trest odnětí svobody je poměrně novodobou záležitostí v kontextu celé historie trestání.

K výkonu trestu odnětí svobody může odsouzený být přijat výhradně na základě pravomocného rozhodnutí soudu a nařízeného výkonu trestu odnětí svobody. Na základě spáchaného trestného činu, uznané vině a výši nepodmíněného trestu soudce rozhoduje o zařazení do určitého typu věznice.

Vězeňská služba pak prostřednictvím dispečera provádí rozmístění vězňů do konkrétních věznic.

4 Současnost vězeňství v České republice

K této kapitole jsem hodně využívala zdroj Koncepce vězeňství do roku 2025 a velice mě zaujalo spojení, že vězeňství je esenciální součástí trestní politiky státu.

Podle této koncepce jsou vymezeny cíle na globální úrovni, které se snaží držet a aplikovat do vězeňství i Česká republika. Jde o vytvoření dobře fungujících a efektivních mezinárodních standardů, dodržující vězeňství propojené s prevencí, postpenitenciární péčí, sociální sférou a vzdělávacím systémem, který směřuje k reintegraci pachatelů trestné činnosti zpět do společnosti. V rámci České republiky vláda ČR schválila prioritní cíle na základě pracovních skupin, složených ze zaměstnanců ministerstva spravedlnosti, zaměstnanců vězeňské služby a dalších přidružených odborných pracovníků. Jedná se o zvýšení skutečné zaměstnanosti vězňů, úsilí o potlačování drogových a jiných závislostí mezi vězni, efektivní náplň programů zacházení, vzdělávacích pracovních a mimopracovních aktivit. Podstatné je i vyřešení otázky zdravotnictví ve věznicích a využívání nástrojů boje proti vysoké recidivě.

4.1 Typy věznic v České republice

V České republice se věznice člení na věznice pro výkon vazby, věznice pro výkon trestu odnětí svobody a detenční ústavy, jež slouží k výkonu zabezpečovací detence. Výkon vazby je upravován zákonem č. 293/1993 Sb. o výkonu vazby. Vazba neslouží jako prostředek vykonávání trestu, ale pouze k zajištění obviněného. Do vazby může obviněný být umístěn podle zákona č.

43/2002 Sb. Trestní řád § 67 jen v případech, kdy je riziko uprchnutí nebo skrývání, ovlivňování svědků nebo pokračování v trestné činnosti, pro kterou je stíhaný, nebo je riziko vykonání trestného činu, kterým vyhrožoval.

Věznice pro výkon trestu odnětí svobody jsou rozděleny na čtyři typy podle zajištění bezpečnosti a vnějšího střežení. Jedná se o věznice s dohledem, dozorem, ostrahou a zvýšenou ostrahou. Rozdělení vězňů do daných věznic závisí na jejich nebezpečnosti pro okolí a závažnosti spáchaného trestného činu.

Ve věznici typu D, tedy se zvýšenou ostrahou jsou zařazováni odsouzení, kterým byl uložen trest odnětí svobody na doživotí, nebo byl odsouzen jako zvláště nebezpečný recidivista a spáchal zvláště závažný trestný čin.

Podle typu věznice je i posuzována možnost zaměstnávání, vycházek, návštěv a další výchovně – vzdělávací programy. V rámci možnosti jsou odsouzení zařazováni na stejná pracoviště a ubytovny podle diferenciační skupiny, a zároveň při dodržování určitých pravidel (Bajcura, 1999, s. 158).

4.2 Vězeňská služba

Vězeňská služba je zřízena a upravována zákonem č. 555/1992 Sb. o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Vězeňská služba spadá do ozbrojeného bezpečnostního sboru a je řízená generálním ředitelem Vězeňské služby jmenovaným ministrem spravedlnosti, který ho také může odvolat. Pod tuto správu spadá také Akademie VSČR a Střední odborné učiliště.

Vězeňská služba se člení na:

- vězeňskou stráž, která střeží, převádí a také eskortuje osoby, které jsou ve výkonu vazby a ve výkonu trestu odnětí svobody.

- justiční stráž, která zajišťuje bezpečnost a pořádek soudních budovách a na státním zastupitelství
- správní služba, která má na starost zabezpečení organizační, ekonomickou a výchovnou odbornou činnost

Ve věznicích jsou zaměstnanci ve služebním poměru, jsou uniformovaní a používá se pro ně termín příslušník. Civilisté, kteří jsou v poměru pracovním, tedy zaměstnanci jsou obsazováni na pozicích ekonomických, lékařských, pedagogických a jiných.

Nejčastěji se ve věznicích odsouzení potkávají s výchovnými pracovníky, kam patří vychovatelé a dozorci, dále se specializovanými pracovníky, duchovními, zdravotnickým personálem a pracovníky na oddělení prevence a stížností.

4.3 Práva a povinnosti odsouzených

V dnešní době mají podle zákona o výkonu trestu odnětí svobody všichni odsouzení stejná práva na rozdíl od dob dřívějších.

1. práva odsouzeného

Podle Černíkové (2008, s. 98,99) můžeme práva odsouzených rozdělit do 3 základních skupin:

- Právo na uspokojení základních potřeb a poskytování zdravotní péče – jedná se o zajištění důstojných podmínek pro odsouzené. Jsou důležité pro duševní i fyzický rozvoj odsouzených. Do této skupiny práv patří právo na ubytovací plochu minimálně 4 m². Tuto plochu pouze za mimořádných okolností lze nedodržet. Právo mají také na osmihodinovou dobu spánku nepřetržitě,

vycházku trvající nejméně hodinu, právo na stravování 3x denně a poskytování zdravotnické péče.

- Práva na udržování případně rozšiřování sociálních vztahů – do této skupiny se řadí právo na nákup potravin a věcí pro osobní potřebu, právo na příjem balíčků a korespondence s výjimkou udělení kázeňského trestu, kdy korespondence je pozdržena až do ukončení tohoto trestu. Právo na příjem peněz, které jsou ukládány na věznicí zřízeném účtu odsouzeného. Interní normou jsou stanoveny podmínky pro disponování s penězi. Přednost mají pohledávky soudní, vyživovací, náklady spojené s výkonem trestu a jiné. Mezi další práva patří právo na přijímání návštěv, uspokojování kulturních potřeb, právo na duchovní a sociální službu, v odůvodněných případech je umožněno využít telefon pro kontakt s blízkou osobou. Výslovně stanoveno zákonnými předpisy je právo na podání stížnosti a žádosti orgánům příslušným k jejich vyřízení pro uplatnění svých práv a oprávněných zájmů a na poskytování právní pomoci advokátem. Toto právo musí být zajištěno do 24 hodin od přijetí požadavku odsouzeným. Stížnosti musí být prošetřeny v zákonné lhůtě 30 dní, výjimku tvoří takové stížnosti, jež vyžadují vyjádření jiného orgánu nebo další spisové materiály. V těchto případech se lhůta prodloužuje na 60 dní a odsouzený musí být bez odkladu o prodloužení informován (Motejl, 2010, s. 175-176).
- Práva, kterých je odsouzený zbaven případně omezen po dobu trvání výkonu trestu odnětí svobody –. Jedná se zejména o svobodu pohybu a pobytu, zachování listovního tajemství, jsou zbaveni práva sdružovat se ve spolcích, vykonávat volené a další veřejné funkce, či práva podnikat.

2. povinnosti odsouzeného

Ve výkonu trestu je odsouzený povinen dodržovat stanovený pořádek a kázeň, plnit pokyny a příkazy zaměstnanců Vězeňské služby, pokud je mu přidělena práce, je jeho povinností tuto práci vykonávat s výjimkou uznání dočasné pracovní neschopnosti nebo zdravotní nezpůsobilosti. Odsouzený je také povinen dodržovat zásady slušného chování, nepoškodovat cizí majetek. Mezi další povinnosti odsouzeného patří podrobení se úkonům spojeným s kontrolou Vězeňské služby, dodržovat zákazy jako vyrábění, přechovávání, konzumace alkoholu a jiných psychotropních látek. Při nedodržování a neplnění si svých povinností nebo vědomé porušení zákona se ukládá kázeňský trest, který lze uložit i podmíněně až na 6 měsíců. Uložení musí být v nezbytném rozsahu povoleném zákonem. Uložené kázeňské tresty mohou být uloženy ve formě důtky, snížení kapesného, přijetí balíčku, pokuta, propadnutí věci, umístění do uzavřeného oddělení po dobu až 28 dní, nebo samovazby na maximálně 20 dní. Možné je také odnětí výhod vyplývajících z předchozích kázeňských odměn. Kázeňské odměny jsou naopak udělovány za dodržování a plnění si svých povinností. Tyto odměny podporují odsouzeného k odpovědnému plnění. Jako odměnu lze udělit pochvalu, mimořádné zvýšení doby trvání návštěv až na 5 hodin, zvýšení kapesného, věcná případně peněžitá odměna do výše 1. 000 Kč, rozšíření osobního volna, povolení opustit věznici až na 24 hodin a také přerušování trestu.

4.4 Programy zacházení

Dříve se programům zacházení říkalo resocializační nebo reedukační) a už z názvu lze vyčíst, hlavním cílem programu jde o nápravu vězněné osoby. Zpravidla tyto programy jsou zpracovány pro odsouzené, kteří nastoupí do výkonu trestu na dobu delší, než 3 měsíce. Program v sobě zahrnuje

vzdělávací, terapeutické, zájmové i pracovní aktivity. Program zacházení můžeme tedy chápat jako základní balíček pro úspěšnou reintegraci vězně zpět do společnosti a regulaci recidivy. Po dohodě s odbornými zaměstnanci aktualizuje a hodnotí speciální pedagog. Prediktivním nástrojem k hodnocení rizik a kriminogenních potřeb odsouzených osob je SARPO (souhrnná analýza rizik a potřeb odsouzených). Na základě výsledků této analýzy je komplexní zpráva, na kterou navazuje program odsouzených. SARPO také posuzuje pravděpodobnost opětovného selhávání odsouzeného. S programem i výsledky hodnocení musí být odsouzení vždy seznámeni. Na odsouzeném záleží, jakou z navrhaných aktivit, která je nejbliž shodě s jeho posudkem si vybere. Může si jich zvolit více, ale taky jsou situace, kdy si odsouzený nevybere žádnou. V tomto případě je zařazen do minimálního programu zacházení. Cílem minimálního programu je odsouzené vést k bezproblémovému výkonu trestu. Účastníci minimálního programu zacházení jsou také odsouzení, jejichž trest je kratší než půl roku. Minimální program zacházení je vždy stanoven a určen vnitřním řádem dané věznice. Součástí programu zacházení a jeho dodržování/nedodržování jsou také kázeňské pochvaly a tresty. Ne vždy je ze strany odsouzeného aktivní účast v programech zacházení „čistá hra“. Často je to pouze účel, protože odsouzení jsou si vědomi, jaké výhody pro ně při aktivní účasti plynou. Jedná se například o delší dobu sledování televize, častější návštěva posilovna, vyšší kapesné a jiné. Na aktivní účast v programech zacházení pohlíží i soud v případě žádosti o podmíněné propuštění. Základem programů zacházení jsou pracovní aktivity a vzdělávání. Odsouzený ve výkonu trestu je povinen vykonávat pracovní činnost, pokud mu práce byla přidělena a je zdravotně způsobilý. Podle typu věznice je práce zprostředkována uvnitř věznice nebo mimo věznici.

5 Ženské věznice a kriminalita žen

5.1 Kriminalita žen

Zdrojů, které by řešily otázku kriminality žen je i v dnešní době poměrně málo. Tuto oblast jsem si vyhledávala převážně v online člancích, jejichž seznam je zapsán ve zdrojích pod bakalářskou prací. V roce 2010 bylo Valným shromážděním OSN schváleno přijetí tzv. Bangkokských pravidel. Tato pravidla byla vytvořena pro zacházení s vězeňkyněmi a ne vazební opatření pro pachatelky trestných činů. Implementace pravidel nepřinesla takové výsledky, které se očekávaly.

Ukazuje na to stále stoupající trend páchaní trestné činnosti a žen odsouzených k výkonu trestu odnětí svobody po celém světě i přes fakt, který uvádí ve své publikaci Jurášková (2016, s. 30), že ženy mají mnohem větší strach z odhalení a potrestání. Vidinou bylo snížení trestaných žen za drobné trestné činy nebo trestné činy spojené s drogami, jako je držení malého množství drogy. Překvapilo mě, že i v dnešní moderní době se ženy posílají k výkonu trestu za činy jako je čarodějnictví a poslední dobou hodně skloňované potraty. Podle statistik webu prison studies není ani Česká republika výjimkou v rostoucí kriminalitě žen. Podle World prison brief bylo v roce 2022 celkem 1.613 žen ve výkonu trestu odnětí svobody oproti roku 2000, kdy jich bylo 968. Přestože v průběhu roku počet vězeňkyň kolísá, nemůžeme nevidět, že podíl vězeňkyň ve výkonu trestu stoupá. Oproti informacím a statistikám o kriminalitě žen v České republice ukazující zvedající se počet odsouzených žen je Evropa jako celek jediným kontinentem, kde celková čísla žen ve výkonu trestu klesla.

5.2 Ženské věznice v ČR

Sochůrek ve své publikaci Kapitoly z penologie II. (2007, s. 48) uvádí, že pro ženy jsou v ČR v tuto zřízeny věznice všech typů tedy A, B, C, D. Dále se odkazuje na Černíkovou, která popisuje, že specifika zacházení se ženami ve věznicích vyplívají „z podstaty pohlavní diverzity, psychiky a psychosomatického uspořádání.“ Ženy podle Černíkové mají „nízký práh emotivní vzrušivosti, jsou náchylnější k patickým afektům i hysteroidním výbuchům, trpí fixovanými a velmi těžko vyvratitelnými představami o ztrátě dětí během pobytu ve věznici.“ Podle Carlena a Woralla (2004, s. 61) působí vězení špatně na psychiku žen. Nadpoloviční většina žen ve vězení trpí depresi a citovými traumaty.

Podle statistik jsou odsouzené v převážné většině svobodné, druhou velkou skupinou jsou ženy rozvedené a nejmenší zastoupení žen odsouzených k trestu odnětí svobody jsou ženy vdané. K nejčastějším důvodům pro odsouzení žen převažují krádeže a podvody. Velmi často se do věznice dostanou i ženy odsouzené za zanedbání a týrání svěřené osoby. Přibližně polovina žen ve výkonu trestu jsou prvovězněné.

Na základě Evropských vězeňských pravidel je vězeňské správě doporučeno věnovat zvláštní pozornost potřebám žen co se týká jejich fyzických, profesních, sociálních a psychických potřeb při rozhodování umístění ve věznici (European prison rules, s. 18)

Aktuální situace přetíženosti věznic nedovoluje soustředit ženy pouze ve věznicích ženských, ale i ve věznicích smíšených. V takové věznici je kladen důraz, aby se vězni nepotkávali s vězeňkyněmi na ubytování a jsou zajištěné i oddělené aktivity. Pro mě nejtěžší část práce bylo sehnat dostatek ověřených informací o ženských věznicích v ČR. Stoupající trend se zatím nepromítl do většího zaměření na odsouzené ženy. Ve větší míře se tomuto tématu věnují hlavně zákony, vyhlášky a doporučení i na mezinárodní úrovni. V rámci ČR

u nás fungují věznice, kde odsouzená ve výkonu trestu odnětí svobody může u sebe mít dítě do tří let věku. Uzpůsobena tomu je věznice Světlá nad Sázavou, kde funguje i dětský koutek a různé zájmové aktivity pro tyto děti.

6 Vzdelávání vězňů ve výkonu trestu a jejich motivace

„Otevřít školu, znamená uzavřít věznici“ (Viktor Hugo)

Vzdělávání vězňů zajišťuje vězeňská služba samostatně, nebo spolupracuje s jinými organizacemi zajišťující vzdělávání. Vzdělávací programy jsou upraveny v zákoně č. 169/1999 sb. o výkonu trestu odnětí svobody a některých dalších zákonech. Vzdělávání na všech úrovních (základní, střední i vysokoškolské) je umožněno jak odsouzeným ve výkonu trestu, tak i obviněným ve výkonu vazby.

Koncepce vězeňství 2025 má za cíl zefektivnit systém vzdělávání a provázanost se zaměstnáváním, jelikož aktuálně se VSČR potýká s nedostatkem odborných pracovníků a vzhledem k tomu, že většina odsouzených má pouze základní vzdělání, nejsou dostatečně kvalifikovaní pro výkon zaměstnání. Aktuálně tak odsouzení často stojí před rozhodnutím, zda je pro ně výhodnější zvýšit si kvalifikaci a mít tak jednodušší pozici na trhu práce po propuštění z výkonu trestu, nebo zvolit zaměstnání, u kterého mají nárok na odměnu.

Odsouzení mohou využívat formálního vzdělávání vedeného učitelem se získáním vysvědčení, diplomu, maturitní vysvědčení. Dalšími možnostmi je neformální vzdělávání vedené lektorem, jehož cílem je rozšíření si kompetencí a dovedností, a samostudium neboli informální vzdělávání na dobrovolné bázi u kterého je potřeba dostatek sebereflexe a disciplíny. Do informálního vzdělávání řadíme čtení knih, odborných materiálů a další.

6.1 Význam vzdělávání a dostupné možnosti vzdělávání

Jak jsem se zmínila výše, význam vzdělávání a zvyšování si kvalifikace a dovedností je důležitá pro lepší postavení na trhu práce a vyšší pravděpodobnosti zaměstnatelnosti. Neméně důležitý význam vzdělávání je také reálná šance snížení recidivy díky větší pravděpodobnosti, že naleznou své uplatnění a budou se schopni zabezpečit bez porušování zákonů a pácháním trestných činů. Vzdělávání by mělo odpovídat standardům vzdělávacího systému v dané zemi. Mimo to je potřeba vzdělávání přizpůsobovat dynamickému vývoji na trhu práce. S čím jsme si vystačili před pár lety už je dnes v mnohých oborech nedostačující. Nejviditelnější je posun v automatizaci, robotizaci a IT. Podle Evropských vězeňských pravidel je potřeba se prioritně zaměřit na vězně, kteří jsou negramotní, neumí počítat případně nemají dokončené základní nebo odborné vzdělání.

6.2 Motivace

Hlavní motivací vzdělávání, jak jsem výše uvedla, je potřeba po propuštění být konkurenceschopný na trhu práce. Motivací také může být zaplnění času odsouzeného v době trestu. Často je ovšem motivací pouze vlastní přínos, jelikož si odsouzený je vědom, že v případě podmíněného propuštění, zkrácení či přesunu do jiného typu věznice se sepisuje posudek a soud k němu přihlíží. U žen to může být vidina rychlého návratu ke své rodině a svým dětem.

6.3 Specifika vzdělávání ve výkonu trestu odnětí svobody

V podkapitole práva a povinnosti jsem uvedla, že výkon trestu odnětí svobody s sebou nese určitá omezení na právech odsouzených. Ty se promítají i do vzdělávání, které je v základní listině práv a svobod ukotveno a musí být umožněno minimálně dokončení základního stupně vzdělání. Je důležité možnosti vzdělávání přizpůsobit danému typu věznice, možnostem personálním, možnostem finančním i schopnostem vězněných osob. Mezi aspekty ovlivňující možnosti vzdělávání odsouzených patří omezený přístup k informacím, omezené možnosti výběru a rozsahu vzdělávacích programů, nedostatečná kvalita vzdělávacích programů, vysoké náklady vzdělávání.

PRAKTICKÁ ČÁST

7 Charakteristika věznice pro ženy v Opavě

Věznice a ÚVZD Opava je nejdéle fungující věznicí pro ženy v ČR. Nachází se v Moravskoslezském kraji a je umístěna ve dvou objektech, které jsou na sobě nezávislé.

V opavské věznici jsou ženy odsouzené k výkonu trestu odnětí svobody zařazovány do oddělení s vysokým, středním a nízkým stupněm zabezpečení a také v oddělení se zvýšenou ostrahou. Ženy výkon trestu vykonávají v objektu na ulici Olomoucká, kde s kapacitou 16 míst je pro odsouzené ženy v provozu také specializovaný oddíl pro výkon ochranného léčení závislostí – na drogách alkoholu a patologického hráčství. Odsouzené se mohou zapojit do kolektivních činností, speciálně výchovných a vzdělávacích programů.

Opavská věznice má vysoké procento zaměstnanosti jak na odděleních pro muže, tak i pro ženy. Vězeňkyně pracují ve vězeňské prádelně, zajišťující praní vlastního prádla a prádla pěti okolních věznic. V tuto chvíli je navázána spolupráce s Ústavem sociální péče Marianum, ve kterém pomáhají odsouzené ženy těžce mentálně postiženým osobám.

Aktuálně svůj TOS v Opavě tráví cca 190 žen (ve statistice za únor 2023 je uvedeno 186 žen).

Věznice a ÚVZD Opava se zapojuje aktivně do různých programů, které jsou dohodnuty s Generálním ředitelstvím VS ČR. Nastavena je také dlouhodobá spolupráce s místní Probační a mediační službou a neziskovým sektorem. V rámci této spolupráce je například pro odsouzené k dispozici dluhové a pracovní poradenství. Tyto služby se odvíjí od aktuální situace na trhu práce a efektivně předávají informace odsouzeným dle jejich potřeb.

8 Cíl práce, výzkumná otázka a zvolená metoda

8.1 Konkretizace cíle

Cílem této práce je vyhodnotit, jaké možnosti vzdělávání mají k dispozici ženy ve výkonu trestu a do jaké míry jich (ne)využívají a proč.

Vzdělávání na formální i neformální rovině je nedílnou součástí ve vězeňském prostředí. Formální vzdělávání zajišťuje VS ČR a prokázáno dokladem o dosaženém vzdělání. Neformální vzdělávání se součástí programu zacházení a jedná se o odborné, rekvalifikační, všeobecné a specializované kurzy. Doklad o absolvování kurzu či rekvalifikace je možné získat i v rámci neformálního vzdělávání. Vzdělávání zde hraje velice důležitou roli, neboť šance získání vzdělání, především to profesní, je pro odsouzené možností, jak se po výkonu trestu zařadit opětovně do společnosti a předcházet případnému opakování trestné činnosti. Vzhledem ke stoupajícímu trendu odsouzených žen jsem se rozhodla v této práci zaměřit na ně, konkrétně na ženy ve výkonu trestu ve věznici v Opavě. Pomocí kvalitativního výzkumu budu zjišťovat, jaké možnosti vzdělávání jsou nabídnuty, jak jsou vězeňkyněmi využity a jestli pro ně tyto možnosti mají význam pro zařazení se do společnosti po propuštění z výkonu trestu.

8.2 Výzkumné otázky

1. Nakolik odpovídá nabídka vzdělávacích možností ve výkonu trestu současnému trhu práce, a tedy budoucímu uplatnění vězeňkyň?
2. Jaké hlavní faktory motivují odsouzené k účasti na těchto kurzech?

8.3 Zvolená metoda

Původně zvolená metoda byl kvalitativní výzkum formou polostrukturovaných rozhovorů s pomocí dotazníků. Po konzultacích s vedením věznice v Opavě jsme se rozhodli pouze pro zaslání dotazníků a předání respondentkám. Tato změna proběhla z důvodu neochoty odsouzených žen komunikovat s kýmkoliv zvenčí. Mnou vypracovaný plně anonymní dotazník, obsahující 22 otázek, jsem odeslala prostřednictvím emailu a konkrétně na tiskovou mluvčí Bc. Barboru Šumberovou, se kterou bylo vše konzultováno. Počet požadovaných dotazníků k vyplnění byl 15 a zpět mi bylo zasláno dokonce 18 dotazníků. Všechny doručené dotazníky jsou k šetření a zodpovězení výzkumných otázek dostačující. Vzhledem k množství otázek a počtu respondentek dotazníky nepřepisuji, ale vkládám scany vyplněných dotazníků na konci mé práce k nahlédnutí. Díky anonymitě je přikládám tak, jak mi byly zaslány bez úprav.

9 Průběh šetření

Nečekanou změnou v procesu sbírání dat se praktická část mé práce protáhla, jelikož jediným spojením se stal telefon a email. Na základě těchto telefonických a emailových komunikací s výše uvedenou tiskovou mluvčí jsme si vymezily vhodné a srozumitelné otázky, tak aby jim odsouzené rozuměly a které byly předány příslušníkům vězeňské stráže. Odsouzené byly srozuměny s využitím dotazníku pouze pro účely vypracování bakalářské práce. Pod dohledem tyto dotazníky vyplnily a následně mi byly zaslány zpět ke zpracování. Pro přehlednou analýzu dat a dosažení cíle bakalářské práce jsem využila tvorbu grafů pomocí programu Excel.

9.1 Doplnující informace

Z důvodu, že jsem opavskou věznicí nenavštívila osobně, rozhodla jsem se informace získané z dotazníků ještě rozšířit o informace zodpovězené tiskovou mluvčí. Díky její vstřícnosti a spolupráci mám k dispozici více dat pro zodpovězení výzkumné otázky, tyto data také vypisuji v otázkách a přehledu v bodě 9.2.

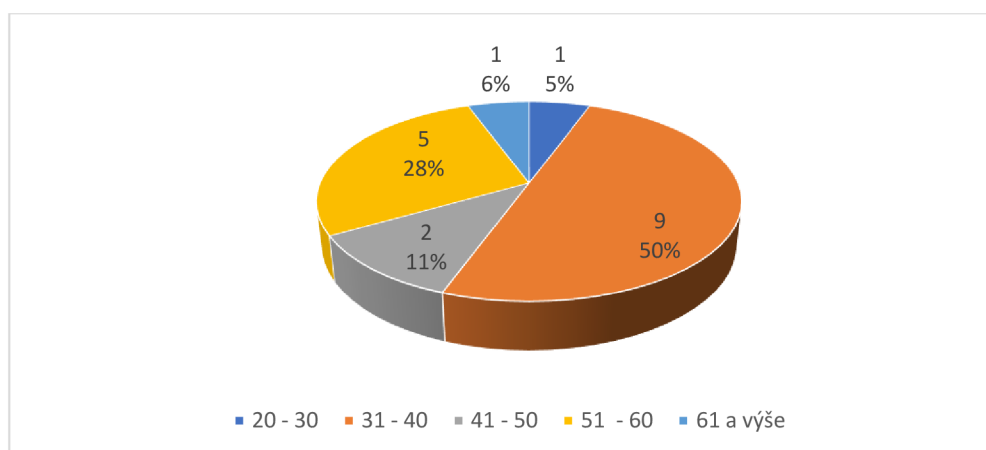
9.2 Otázky použité v dotazníku a stručný přehled k odpovědím

Vyhodnocením všech dotazníků a jejich analýzou trávila poměrně dost času, protože respondentky se do vyplnění pustily s radostí a některé jejich odpovědi jsou velice rozsáhlé a přínosné. Moje představa o věznicích, že vyšší procenta z nich jsou méně přemýšlející a gramotně poměrně nevyzrálí, byla částečně vyvrácena obsahem odpovědí.

1. Jaký je Váš věk?

Na otázku věku mi odpověděly v dotazníku všechny ženy. Ukázalo se, že nejvyšší obsazení mají ženy 31 – 40 let, takto v dotazníku odpovědělo 9 odsouzených, a pomyslnou druhou příčku mají odsouzené ve věku 51 – 60 let. Obě skupiny jsou ženy v produktivním věku a se zvyšujícím se věkem počet odsouzených ubývá.

Graf 1. Věk dotazovaných odsouzených žen

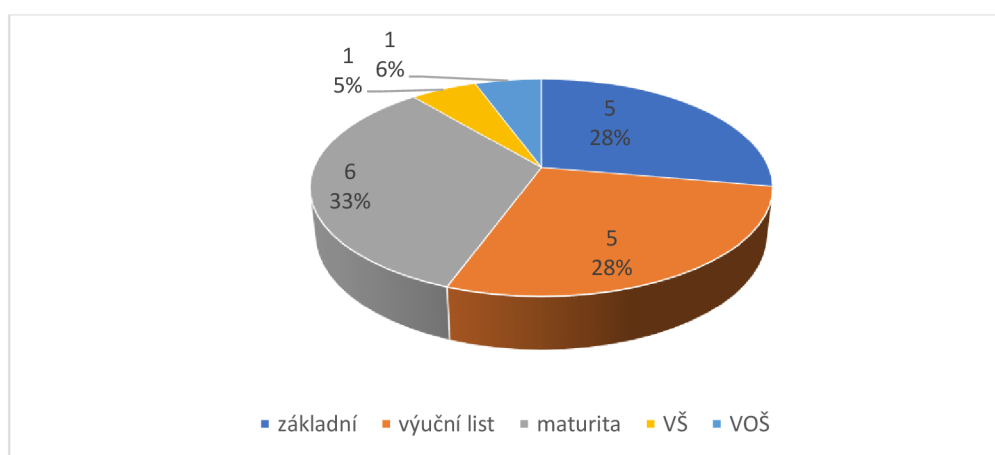

Zdroj: vlastní výzkum

2. Jaké je Vaše nejvyšší dokončené vzdělání?

U vyhodnocování nejvyššího dosaženého vzdělání jsem byla poměrně překvapena, že trend všem známý a v mnoha publikacích uváděný, že čím nižší je vzdělání, tím větší je procento žen ve VTOS. Tento trend se v kvalitativním výzkumu však nedá potvrdit, ale ani vyvrátit.

Graf 2. Nejvyšší dokončené vzdělání

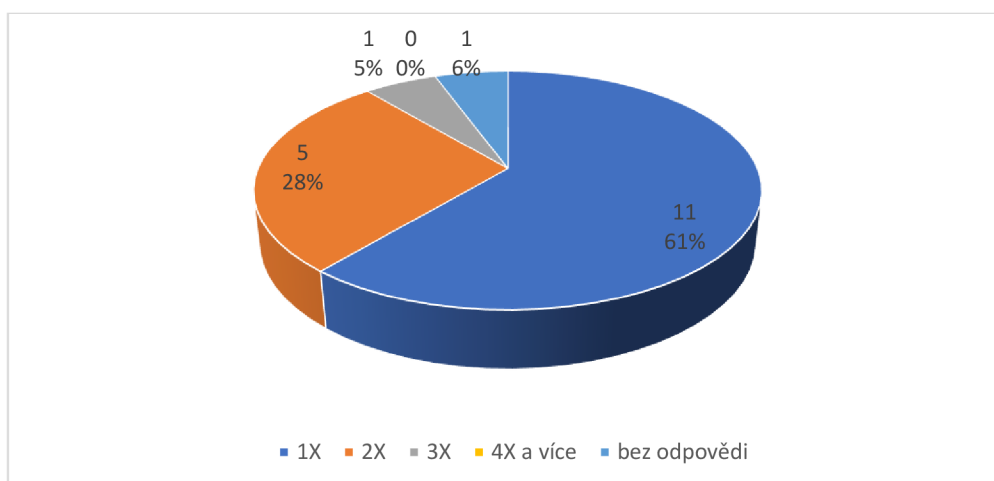

Zdroj: vlastní výzkum

3. Po kolikáté jste trestaná?

Většina odsouzených žen odpovídajících na otázky v dotazníku jsou „prvověžněné“. Při porovnávání všech informací z dotazníku, jsem vyzorovala, že ve většině případech nejdelší tresty mají právě prvověžněné ženy a zároveň se nejméně účastní vzdělávacích programů. Toto může být způsobeno krátkou dobou ve výkonu, kdy se ještě neaklimatizovaly na vězeňské prostředí. Z dotazníkového šetření mi nevyplývala žádná odsouzená s doživotním trestem.

Graf 3. počet odsouzení k VTOS

Zdroj: vlastní výzkum

4. Jak dlouhý trest Vám byl vyměřen?

Délku trestu mají ženy v Opavě opravdu různorodou. Nejkratší trest v dotazníku je 17 měsíců, nejdelší je 22 let. Nejčastější trest pro ženy je vyměřován v délce jeden až dva roky. Žen vězněných na dobu delší než 20 let je v celé ČR 14 z toho 3 jsou odsouzené na doživotí.

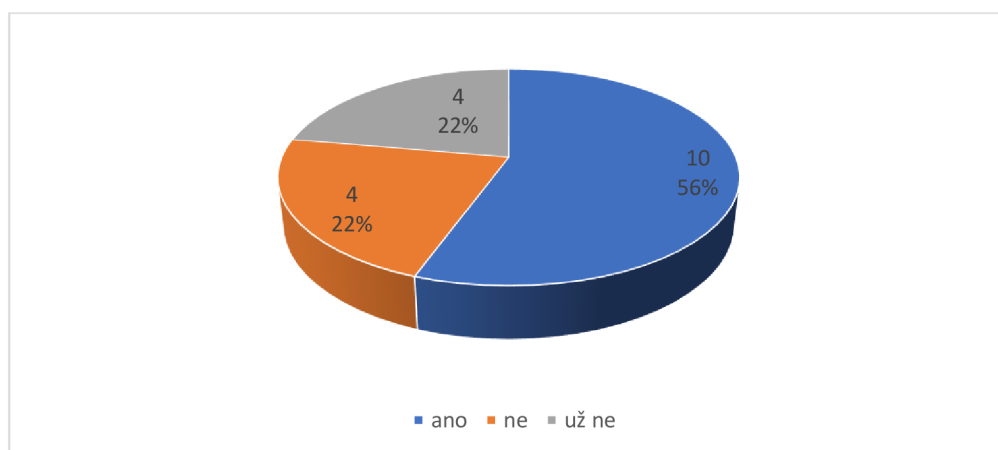
5. Jaké vzdělávací programy Vám byly nabídnuty?

Nejčastěji uváděné kurzy, které byly odsouzeným nabídnuty jsou práce na PC, jazyky, finanční gramotnost a zdravotní péče. Zvláštním kurzem je osvěta, tento kurz je pro odsouzené povinný, jde například o protidrogovou osvětu, odbourávání předsudků a jiné. V rámci resocializačního programu byl nabídnut i kurz 3Z, tedy zastav se, zamysli se a změň se. O tento kurz je veliký zájem a vybírají se pouze nejvhodnější adeptky. Bohužel se nedostane na každou.

6. Využíváte nějaký typ vzdělávacího programu?

Všechny oslovené ženy v dotaznících uvedly, že kurz absolvovaly, absolvují, nebo jim není dovoleno z časových důvodů (pracovní zařazení). Těm, kterým žádný kurz nebyl nabídnut, nebyly vyhodnoceny jako vhodné kandidátky na absolvování kurzu. To však neznamená, že jsou jim dveře ke vzdělání zavřené. Vše se může v průběhu VTOS měnit, a dokonce samy si můžou o zařazení do kurzu požádat.

Graf 4. Využití vzdělávacího programu

Zdroj: vlastní výzkum

7. Pokud ano, tak jaký typ vzdělávacího programu jste využila nebo využíváte a proč? (v případě, že jich využíváte více, vypište všechny).

Nejčastěji využívanými programy jsou základy práce na PC, cizojazyčné kurzy, kde převažuje angličtina a italština a už zmíněná osvěta, jenž je povinným kurzem. Čím dál více populární je kurz finanční gramotnosti a zdravého životního stylu. Nabídka kurzů se často mění na základě vyhodnocení zájmu o daný kurz. Spuštění kurzu záleží i na dostupnosti lektora, který je kompetentní pro vzdělávání v daném kurzu.

8. Pokud nevyžíváte žádný ze vzdělávacích programů, napište důvod.

Mezi důvody, proč nevyžívají žádný z vzdělávacích programů bylo jejich pracovní zařazení. Vzhledem k časové vytíženosti a pracovním povinnostem, které probíhají většinou v dopoledních hodinách stejně tak jako kurzy, není možnost se účastnit.

Dalším důvodem nevyžití je nenabídnutí žádného vzdělávacího kurzu. Tiskovou mluvčí mi bylo sděleno, že ne vždy je odsouzena vhodná k dané vzdělávací aktivitě, protože její doposud získané znalosti a dovednosti jsou nevyhovující pro úspěšné absolvování kurzu. Mezi ženami v VTOS se najdou i takové, které využily všechny nabízené možnosti vzdělávání, a proto v tuto chvíli už nemají další možnosti.

9. Jak vzdělávání ovlivnilo Váš pobyt ve výkonu trestu?

U 6 dotazovaných vzdělávání nijak neovlivnilo jejich pobyt ve věznici. 4 dotazované vůbec neodpověděly na otázku a zbytek se shoduje v prospěšném a efektivnímu vyplnění času ve věznici a také je podpořilo v zamyšlení se sama nad sebou a podpořilo osobní rozvoj.

10. Co Vás motivuje ke vzdělávání?

Až na 4 respondentky, které na otázku neodpověděly, a jedné, která si z nabídky nevybrala žádné vzdělávání je motivací lepší život venku po výkonu trestu, lepší uplatnění na pracovním trhu a usnadnění si plnění svých přání a cílů. Například jedna z dotazovaných se věnuje vzdělávání cizích jazyků, protože by ráda po výkonu trestu cestovala po světě, což je jedním z jejich velkých snů.

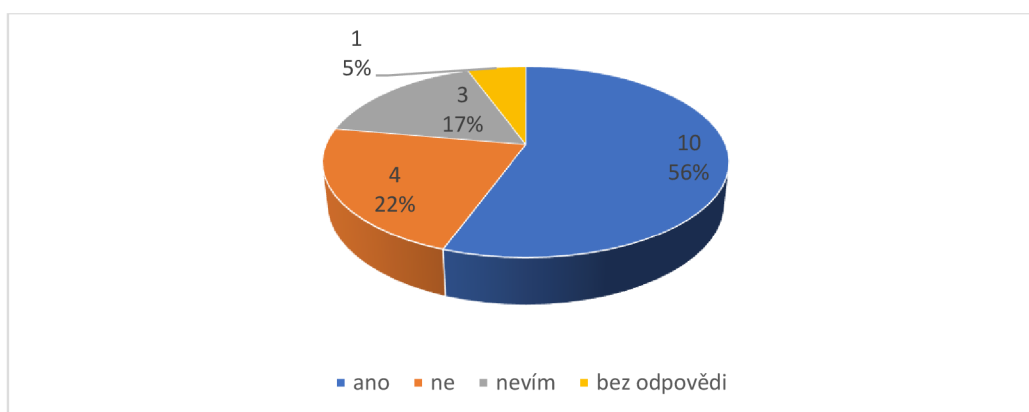
11. Co je Vaší největší motivací k dokončení vzdělávacího programu?

Tak jako motivace ke vzdělávání, tak i k dokončení je pro respondentky vidina lepších zítřků, náprava vztahů s rodinou, možnost lepšího zaměstnání a celkové změny postojů. Snad každá z dmi věznic sní o své nápravě, každá sama sobě i okolí slibuje, že se napraví a svůj život vezme do svých rukou. Ne však každé se podaří svůj život od základů změnit, aby se už nemusely vracet zpět do VTOS.

12. Snaží se Vás vězeňský personál podporovat a motivovat ke vzdělávání?

Většina odsouzených žen cítí ze strany vězeňského personálu podporu a motivaci k zapojení se při vzdělávání i výkonu jiných aktivit. Je to však individuální odsouzená od odsouzené, a tak samo i zaměstnanec věznice od zaměstnance. Vždy budou v komunitě proti sobě lidé, kteří si nesednou. V prostředí věznice je to o to horší, že se s těmi lidmi mezi sebou musí potkávat denně. Důležité je tedy zachování si profesionality a odsunutí osobní roviny a předsudků do pozadí.

Graf 5. Motivace vězeňským personálem

Zdroj: vlastní výzkum

13. Jaké jiné vzdělávací programy, než nabízené by Vás zajímaly?

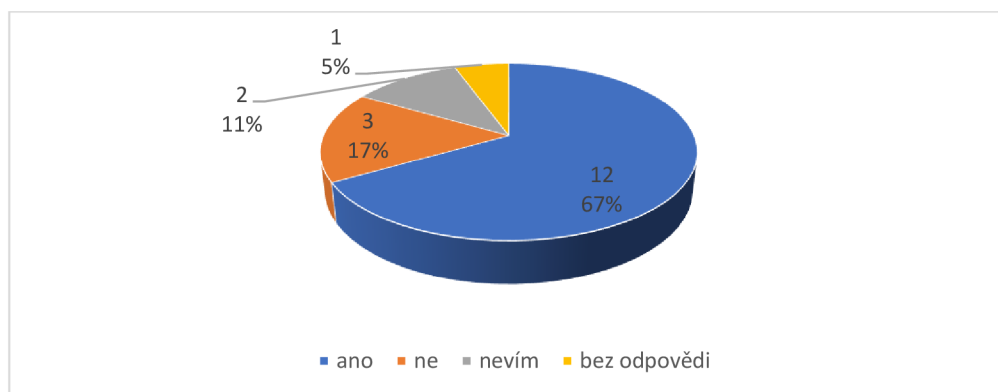
Odsouzené ženy volají po vzdělávání. Ať už se jedná o rekvalifikace, tak i o doplnění středního či vysokoškolského vzdělání. Zájem by byl i o možnost dálkového vzdělávání. V ČR jsou věznice, kde je umožněno doplnění si vzdělání, opavská věznice k nim bohužel nepatří. V době, kdy součástí opavské věznice bylo i nápravné zařízení pro mladistvé, byla možnost si doplnit střední vzdělání. Po uzavření tohoto nápravného zařízení zanikla i možnost studia SŠ. Některé by přivítaly i možnost absolvování autoškoly.

14. Myslíte si, že zvýšením kvalifikace se Vám ulehčí situace po ukončení výkonu trestu, například že pro Vás bude snadnější najít si práci?

Vzhledem k dosavadnímu způsobu života, kdy pro odsouzené často nebyla prioritou dobrá práce a dosažení kvalifikace potřebné k uspokojení svých potřeb, tak představa, že zvýšením si kvalifikace je pro ně možnost, jak se lépe uplatnit na trhu práce po výkonu trestu důležitá. Je to i jeden z důvodů, proč se chtějí vzdělávat. Samozřejmě jsou i takové, které už nějakou svoji kvalifikaci mají a nemají potřebuji

zvyšovat, nebo necítí, že zvýšením si kvalifikace by jim nějak ulehčilo zařazení se do společnosti a na trhu práce.

Graf 6. Uplatnění na trhu práce zvýšením kvalifikace

Zdroj: vlastní výzkum

15. Jsou podle Vás nabízené možnosti vzdělávání dostačující?

To, zda jsou nabízené možnosti vzdělávání dostačující je poměrně individuální. Odsouzené s vyšší kvalifikací mají pocit, že nabídka by mohla být širší, jelikož mnoho kurzů je dost všeobecných a základních. Jiné, jen se základním vzděláním by byly rády, kdyby jim bylo umožněno doplnění si vzdělání aspoň na střední úrovni.

16. Pokud ne, co byste případně změnila?

V případě, že by byly možnosti, rády by rozšířily kurzy, u kterých je možnost získání uznatelného certifikátu. Dalším návrhem je kurzy mít častěji a obsáhlejší. Také by se rády dozvěděly podrobnější informace o probírané látce. Podle jejich slov je to jen povrchové a všeobecné učení.

17. V čem vidíte ve vybraném vzdělávacím programu pro sebe přínos?

Určitě nikoho nepřekvapí, že jeden z podstatných důvodů je přihlídnutí k absolvovaným kurzům při žádosti o podmíněné propuštění, možnost odměn a různých benefitů. To jsem mimo jiné psala i v praktické části. Vše, co odsouzené dělají pro svoji nápravu se jim přičítá k dobru. Nemůžeme ovšem opomenout i seberozvoj, kontakt s lidmi, navazování nových vztahů a udržení si zdravého ducha ve vězeňském prostředí.

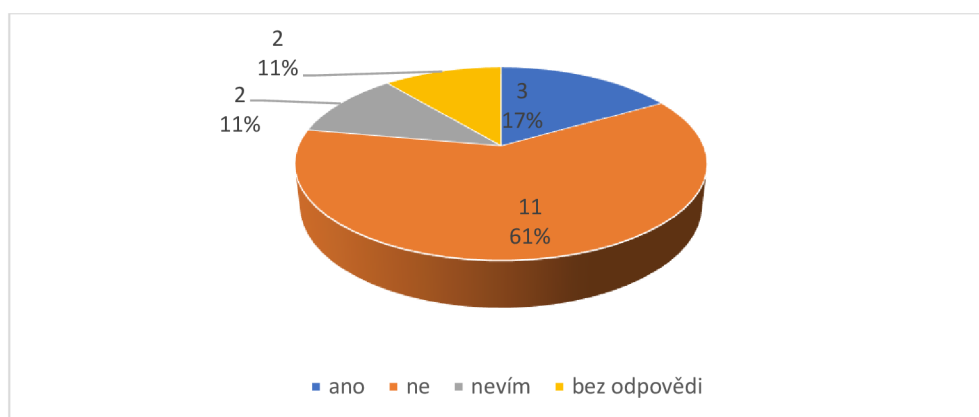
18. Co Vám na využívaném vzdělávacím programu vyhovuje, a naopak co byste změnila?

Odpovědi, co by změnily se hodně opakují, nebo jsou podobné odpovědím u otázky 16. Co je naopak vyhovující, je vyplnění času aktivitou, která dává smysl a rozvíjí dovednosti a znalosti. Velice vítají i možnosti, kdy kurzy vedou samy odsouzené, protože na jedné straně účastnice vidí, že můžou být lepší a je to motivující a odsouzená, která kurz vede si zvyšuje sebevědomí a uvědomuje si, že může pro společnost být přínosem.

19. Myslíte si, že nabídka vzdělávacích programů odpovídá aktuální situaci na trhu práce a v čem?

Většina dotázaných si myslí, že nabídka neodpovídá aktuální situaci na trhu práce. Tisková mluvčí mě však ujišťovala, že se všechny kurzy v rámci možností mění a přizpůsobují se trhu práce. To, že odsouzené mají opačný názor může být tím, že ve výkonu trestu nemají dostatek informací o situaci venku. Mají možnost se sice dívat na TV, číst si noviny, nicméně podstatné informace, jak to aktuálně na trhu práce vypadá nemají kde získat.

Graf 7. Je vzdělávání přizpůsobeno situaci na trhu práce

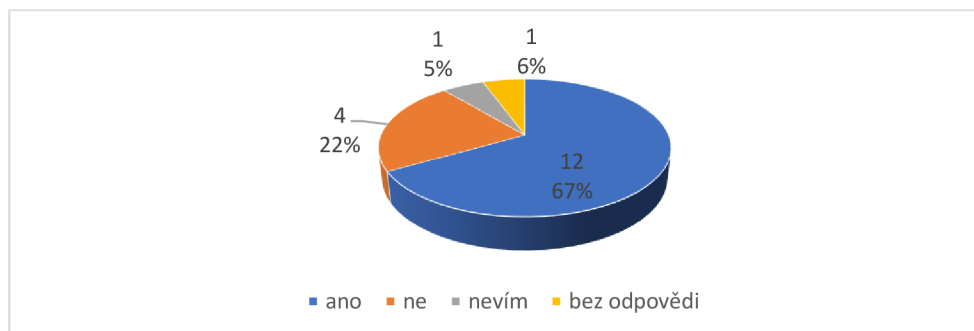

Zdroj: vlastní výzkum

20. Máte po ukončení vzdělávací aktivity možnost získat certifikát, případně jiné osvědčení o zvýšení kvalifikace?

U některých kurzů dle respondentek je možnost získání certifikátů, ale převážně získají pouze osvědčení, případně osobní ohodnocení při výstupu z výkonu trestu.

Graf 8. Certifikáty a jiné osvědčení

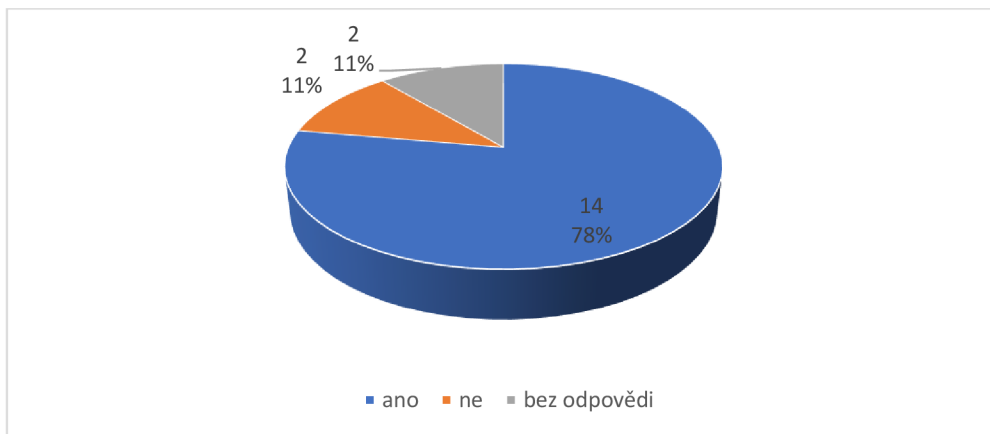
Zdroj: vlastní výzkum

21. Je pro Vás zajímavější nabídka získání osvědčení o zvýšení kvalifikace?

Jednoznačná odpověď je ano. Uznatelné osvědčení je pro odsouzené něco jako klíčem k novému životu. Mnoho jich díky získání osvědčení lépe snáší zbytek trestu, protože věří, že díky tomu se jim

podají opakovaně nepáchat trestnou činnost a zařadit se do společnosti.

Graf 9. Důležitost získání osvědčení

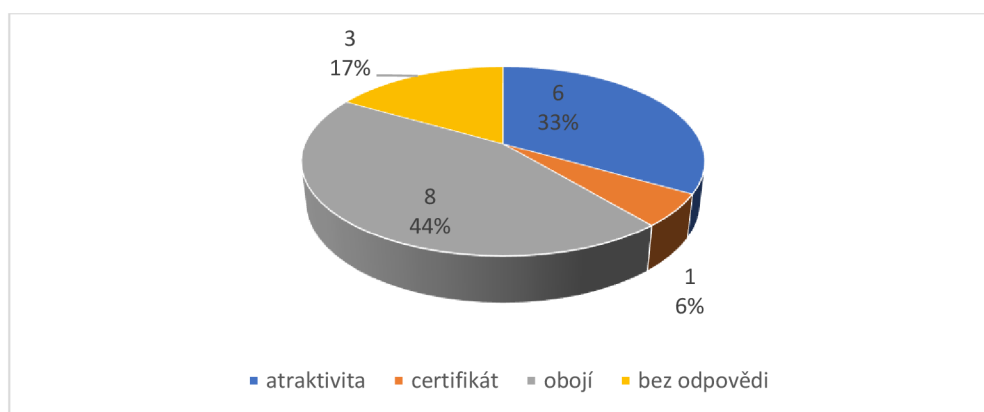

Zdroj: vlastní výzkum

22. Dáváte přednost získání certifikátu, nebo spíše atraktivitě nabízeného vzdělávacího programu?

Na tuto otázku pouze pro jednu ženu je podstatné, zda na konci kurzu je možnost získání certifikátu. Pro 6 dotazovaných je podstatnější atraktivita nabízeného kurzu. Jedna ponechala otázku bez odpovědi a pro zbývajících 8 je důležitá jak atraktivita, tak možnost získání certifikátu. Podle analýzy odpovědí a četnosti daných kurzů si troufám říct, že práce na PC, jazyky a finanční gramotnost je atraktivní pro většinu respondentek.

Graf 10. Atraktivita vs. certifikát

Zdroj: vlastní výzkum

10 Vyhodnocení výzkumných otázek

Cílem bakalářské práce bylo vyhodnotit, jaké možnosti vzdělávání mají k dispozici ženy ve výkonu trestu a do jaké míry jich (ne)využívají a proč.

Analýzou všech doručených dotazníků a telefonního rozhovoru s tiskovou mluvčí se je teď pokusím zodpovědět.

1. Nakolik odpovídá nabídka vzdělávacích možností (kvalifikačních a rekvalifikačních kurzů) ve výkonu trestu současnému trhu práce, a tedy budoucímu uplatnění vězeňkyň?

Z výsledků analýzy jsem zjistila, že 61% dotazovaných respondentek si myslí, že nabídka vzdělávacích možností neodpovídá aktuální situaci na trhu práce, na druhou stranu si 67% dotázaných myslí, že zvýšení kvalifikace jim po výkonu trestu usnadní zapojit se do běžného života, hlavně v pracovní rovině. Můj dotaz směřující na tiskovou mluvčí, zda vzdělávací možnosti jsou přizpůsobeny trhu práce mi bylo odpovězeno, že ano. Vzdělávací možnosti se obměňují podle aktuálních potřeb na trhu práce. Většina respondentek o

aktuální situaci na trhu práce má zkreslené vidění, protože se k nim nedostanou veškeré informace. Nabídka kvalifikačních a rekvalifikačních kurzů je ve věznici v Opavě minimální. Spíše se odsouzené mohou účastnit kurzů pouze s certifikátem o absolvování, což ovšem nezaručuje lepší uplatnění na trhu práce.

Odpověď na výzkumnou otázku:

Vzdělávací možnosti odpovídají aktuální situaci na trhu práce, nejedná se o kvalifikační a rekvalifikační kurzy s uplatnitelným certifikátem o zvýšení kvalifikace.

2. Jaké hlavní faktory motivují odsouzené k účasti na těchto kurzech?

Faktory motivující odsouzené ženy k účasti na vzdělávacích kurzech jsou různorodé, nejčastěji se opakovaly níže uvedené odpovědi:

- Rozšíření všeobecných znalostí
- Prohloubení stávajících znalostí a dovedností
- Možnost lehčího zapojení se do společnosti po výkonu trestu
- Možnost získat lepší pracovní místo
- Splnění si snů a přání
- Dobré hodnocení k žádosti o předčasné propuštění

Odpovědí k otázce, co je největší motivací se mimo uvedené objevila například i odpověď, že hlavní motivací je udržet si zdravého ducha a rozum ve vězeňském prostředí.

Závěr

V teoretické části bakalářské práce nazvané možnosti vzdělávání žen ve výkonu trestu jsem přiblížila historickou a novodobou podobu vězeňství, vysvětlila jsem základní pojmy jako penologie a penitenciaristika. A také funkci a smysl trestu.

V praktické části jsem se zaměřila na zodpovězení výzkumných otázek, u kterých bylo cílem vyhodnotit možnosti vzdělávání a motivaci ke zvýšení kvalifikace pomocí dotazníků.

Už dávno není hlavním cílem odsouzené ve výkonu trestu odnětí svobody pouze „potrestat“. Novodobé vězeňství dbá především na resocializaci odsouzených osob a snižování procenta recidivy. Existují různá doporučení a nařízení na národní i mezinárodní úrovni, která upravují přístup vězeňského personálu k odsouzeným osobám. Mezi hlavní lidské práva patří právo na vzdělávání a já jsem měla potřebu zjistit, jestli je toto právo umožněno a naplňováno i ve vězení. O tématu vězňených žen se zajímám poměrně dlouhou dobu a nyní jsem měla příležitost nahlédnout tzv. pod pokličku. Přes veškerá očekávání jsem se bohužel nepodívala do prostor věznice, ale díky tiskové mluvčí se mi podařilo získat vyplněné dotazníky a další podstatné informace pro zpracování bakalářské práce.

Vyvrácena byla moje představa o neangažovanosti odsouzených, a překvapivé zjištění nejspíš nejen pro mě bylo, že ženy odsouzené k VTOS mají o vzdělání opravdový zájem. Když pominu svůj vlastní prospěch při účasti, kdy získají potřebné kladné hodnocení k žádosti o předčasné propuštění, tak největší motivací je pro tyto ženy možnost začít žít jinak a lépe.

Čtením odborné literatury, článků a webových stránek jsem se dozvěděla, že možnosti zvýšení si kvalifikace, či zvýšení stupně vzdělání odsouzení mají. Opavská věznice je v tomto bohužel pozadu. V tuto chvíli

není umožněno studovat na středoškolské, ani vysokoškolské úrovni, případně absolvovat rekvalifikační kurzy. K dispozici jsou jen kurzy, které mají za cíl ženy připravit na život po uplynutí trestu, například jde o kurz práce na PC nebo finanční gramotnost, to jim však lepší uplatnění na trhu práce s největší pravděpodobností nezaručí. Rekvalifikační kurzy se pořádají pouze nárazově. Odsouzené se mohou aktivně zapojit i do jiných kurzů, například arteterapie.

V České republice se i přes výrazné pokroky zatím stále upřednostňuje zaměstnávání odsouzených na úkor umožnění zvýšit si kvalifikaci. Důvodem je finanční situace. Výhodnější je pro věznic odsouzeného zaměstnat, protože si na svůj pobyt ve vězení částečně „vydělá“, kdežto vzdělávání naopak finančně zatíží věznic.

Celkové shrnutí naplnění cíle bych hodnotila kladně. Věřím, že se mi podařilo osvětlit otázku vzdělávání ve výkonu trestu a možnost zamyslet se, jestli tato oblast vzdělávání ve vězeňství funguje podle představ.

Použité zdroje

Knižní:

BAJCURA, Lubomír. *Práva vězně: od vazby po propuštění z trestu odnětí svobody*. Praha: Grada, 1999. Právo pro každého (Grada). ISBN 80-7169-555-6

ČAPEK, Karel. *Hovory s T.G. Masarykem*. Praha: Československý spisovatel, 1990. ISBN 80-202-0170-x

ČERNÍKOVÁ, Vratislava. *Sociální ochrana: terciární prevence, její možnosti a limity*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. Vysokoškolské učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-138-0

ČERNÍKOVÁ, Vratislava a Vojtěch SEDLÁČEK. *Základy penologie pro policisty*. Praha: Vydavatelství Policejní akademie České republiky, 2002. ISBN 80-7251-104-1

HÁLA, Jaroslav. *Úvod do teorie a praxe vězeňství*. 2., dopl. vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2006. ISBN 80-86708-30-6

HAVRDOVÁ, Zuzana. *Kompetence v praxi sociální práce: metodická příručka pro učitele a supervizory v sociální práci*. Praha: Osmium, 1999. ISBN 80-902081-8-5

JANÁK, Dušan. *Kapitoly o československém vězeňství 1945-1955: historické souvislosti, právní základy a politické aspekty*. Opava: Slezské zemské muzeum Opava, 2002. ISBN 80-86224-34-1

JŮZL, Miloslav. *Penitenciaristika a penologie*. Brno: Institut mezioborových studií Brno, 2012. ISBN 978-80-87182-24-6

JŮZL, Miloslav. *Penitenciaristika jako věda žalářní*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2017. ISBN 978-80-7452-131-7

KADLECOVÁ, Marta. *Právní dějiny*. 2. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2005. ISBN 80-86861-10-4

LIŠKA, Otakar. *Tresty smrti vykonané v Československu v letech 1918-1989*. 2., opr. a rozš. vyd. Praha: Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu SKPV PČR, 2006. Sešity (Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu PČR). ISBN 80-86621-09-x

MALÁ, Drahomíra. *Vězeňství po česku*. Tišnov: SURSUM, 2003. ISBN 80-7323-062-3

MAŘÁDEK, Vladimír. *Výkladový slovník penologie*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2003. ISBN 80-7042-256-4

MEZNÍK, Jiří, Věra KALVODOVÁ a Josef KUČHTA. *Základy penologie*. Brno: Vydavatelství Masarykovy univerzity, 1995. Edice učebnic Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. ISBN 80-210-1248-x

MOTEJL, Otakar. *Vězeňství*. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv, 2010. Stanoviska (Kancelář veřejného ochránce práv). ISBN 9788073576066

POPELKA, Jiří. *Penologie*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2011. ISBN 978-80-244-2932-8

RASZKOVÁ, Tereza a Stanislava SVOBODA HOFERKOVÁ. *Kapitoly z penologie I*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013. ISBN 978-80-7435-264-5

SOCHŮREK, Jan. *Úvod do penologie*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2007 [i.e. 2008]. ISBN 978-80-7372-287-6

ŠTERN, Pavel, OUŘEDNÍČKOVÁ, Lenka a Dagmar DOUBRAVOVÁ, ed. *Probace a mediaci: možnosti řešení trestných činů*. Praha: Portál, 2010. ISBN 9788073677572

Odborný článek:

BAJCURA L., *Nástin periodizace dějin vězeňství v českých zemích v letech 1945 – 1969*. České vězeňství 1999, č. 2-3

Internetové zdroje:

Počet žen ve věznicích po celém světě roste a Česko není výjimkou. *Advokátní deník* [online]. [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2020/12/14/pocet-zen-ve-veznicich-po-celem-svete-roste-a-cesko-neni-vyjimkou/>

Průvodce restorativními programy: druhé vydání. *Restorativní-justice* [online]. [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: https://restorativni-justice.cz/wp-content/uploads/2022/01/2022_PROHLEDNOUT_PRUVODCE_RESTORATIVNIMI_PROGRAMY_FINAL.pdf

Rada Evropy a reforma evropského vězeňství: Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. *VSCR* [online]. [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/media/organizacni-jednotky/generalni-reditelstvi/ostatni/umluva-o-ochrane-lidskych-prav-a-zakladnich-svobod.pdf>

Legislativa:

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>

Usnesení č. 2/1993 Sb., Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2>

Zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráži České republiky <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-555?text=555%2F1992>

Zákon 40/2009 Sb., trestní zákoník <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

Zákon 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>

Zákon č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-293>

Zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-169>

Cizojazyčné zdroje knižní:

FARRINGTON, Karen. *Maximum security: Inside stories from the world's Toughest prisons*. Edison, NJ: Chartwell, 2008. ISBN 0785823883

FOUCAULT, Michel. *Discipline and Punish: the birth of the prison*. Přeložil Alan SHERIDAN. London: Penguin Books, 1991. ISBN 978-0-14-013722-4

LYONS, Lewis. *The history of punishment*. Guilford, CT: Lyons Press, 2003. ISBN 9781592280285

Cizojazyčné zdroje internetové:

Addressing the 105,000 increase in the global female prison population, ten years after the Bangkok Rules were adopted. *Penal reform* [online]. [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: <https://www.penalreform.org/blog/addressing-the-105000-increase-in-the-global-female/>

Brief data on the world prison system: the Czech Republic. *World prison brief* [online]. [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: <https://www.prisonstudies.org/country/czech-republic>

European prison rules: women rules [online]. 2006 [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/european-prison-rules-978-92-871-5982-3/16806ab9ae>

Female prison population: trend. *World prison brief* [online]. [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: <https://www.prisonstudies.org/country/czech-republic>

Should prison education be different for women?: Prisoner's education trust [online]. 28.11.2018 [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: <https://www.prisonerseducation.org.uk/2018/11/should-prison-education-be-different-for-women/>

Příloha 1. Vyplněné dotazníky

Seznam Grafů:

- Graf 1. Věk dotazovaných odsouzených žen
- Graf 2. Nejvyšší dokončené vzdělání
- Graf 3. počet odsouzení k VTOS
- Graf 4. Využití vzdělávacího programu
- Graf 5. Motivace vězeňským personálem
- Graf 6. Uplatnění na trhu práce zvýšením kvalifikace
- Graf 7. Je vzdělávání přizpůsobeno situaci na trhu práce
- Graf 8. Certifikáty a jiné osvědčení
- Graf 9. Důležitost získání osvědčení
- Graf 10. Atraktivita vs. certifikát

1. Jaký je váš věk? bude mi 32 let.

2. Jaké je vaše nejvyšší dokončené vzdělání?

seruška
obchodní škola (nedokon. střední)

3. Po kolikáté jste trestaná?

40 dnů

4. Jak dlouhý trest Vám byl vyměřen?

1. trest 38 m. 2. trest 35 m.

5. Jaké vzdělávací programy vám byly nabídnuty?

kočičí škola, odborný kurs.

6. Využíváte nějaký typ vzdělávacího programu?

chodila jsem na PC kurs + OSVĚTA + 32

7. Pokud ano, tak jaký typ vzdělávacího programu jste využila nebo využíváte a proč? (v případě, že jich je více, vypište všechny)

sem prac. svaženou ale než jsem
měla chodit do práce, dělala jsem PC kurs

8. Pokud nevyžíváte žádný ze vzdělávacích programů, napište důvod.

sem pracovní svaženou
do KUCHYNE
nemí čas na VK

9. Jak vzdělávání ovlivnilo Váš pobyt ve výkonu trestu?

občas chodím rovnou set jídlo vel. se k nim,
to mě baví 😊

10. Co Vás motivuje ke vzdělávání?

dosažení lepší finan. pos. věděl

11. Co je vaší největší motivací k dokončení vzdělávacího programu?

12. Snaží se Vás vězeňský personál podporovat a motivovat ke vzdělávání?

v jiných věznicích je i škola
JAK ZÁKLADNÍ TAK I STŘEDNÍ
Ale to nem!

13. Jaké jiné vzdělávací programy, než nabízené by Vás zajímaly?

KUCHAŘ. je na roční 😊
je to ráda když si to přečti
máš le bront.

14. Myslíte si, že zvýšením kvalifikace se Vám ulehčí situace po ukončení výkonu trestu, například že pro Vás bude snadnější si najít práci?

Samozřejmě, na tom všem kvalifikace spočívá!

15. Jsou podle Vás nabízené možnosti vzdělávání dostačující?

ne, tě jak pro koho.

16. Pokud ne, co byste případně změnila?

17. V čem vidíte ve vybraném vzdělávacím programu pro sebe přínos?

ne, tě se to HODÍ k P.P.
(ně na P.P. nepostihly jsem VT)

18. Co Vám na využívaném vzdělávacím programu vyhovuje, a naopak co byste změnila?

19. Myslíte si, že nabídka vzdělávacích programů odpovídá aktuální situaci na trhu práce a v čem?

ne, tím jaký je aktuální, situace na trhu práce
nejsem 2,5 roků. 0

20. Máte po ukončení vzdělávací aktivity možnost získat certifikát, případně jiné osvědčení o zvýšené kvalifikaci?

ANO dosahují se certifikáty.

21. Je pro Vás zajímavější nabídka získání osvědčení o zvýšení kvalifikace?

ANO

22. Dáváte přednost získání certifikátu, nebo spíš atraktivitě nabízeného vzdělávacího programu?

obojí

Děkuji za vyplnění dotazníku, který je zcela anonymní a slouží pouze k vypracování bakalářské práce.

Andrea Škrachová

není! Bač
mě to jsem dnes volno ☺

1. Jaký je váš věk?

49 let

2. Jaké je vaše nejvyšší dokončené vzdělání?

SOU oděvní

3. Po kolikáté jste trestaná?

Prvotrest

4. Jak dlouhý trest Vám byl vyměřen?

16 let

5. Jaké vzdělávací programy vám byly nabídnuty?

Pracovní právní poradenství, počítačový kurs

6. Využíváte nějaký typ vzdělávacího programu?

Momentálně ne, ale absolvovala jsem PPP i počítač. kurs.

7. Pokud ano, tak jaký typ vzdělávacího programu jste využila nebo využíváte a proč? (v případě, že jich je více, vypište všechny)

Pracovní právní poradenství a počítačový kurs, mohlo by tu mít velmi významnou hodnotu po výstupu.

8. Pokud nevyžíváte žádný ze vzdělávacích programů, napište důvod.

Momentálně žádný nevyžívám, jsem každý den v práci, kurzy probíhají hlavně dopoledne.

9. Jak vzdělávání ovlivnilo Váš pobyt ve výkonu trestu?

Nijak.

10. Co Vás motivuje ke vzdělávání?

*Nabídní nových informací, abych měl
přehled.*

11. Co je vaší největší motivací k dokončení vzdělávacího programu?

Získání informací.

12. Snaží se Vás vězeňský personál podporovat a motivovat ke vzdělávání?

AN.

13. Jaké jiné vzdělávací programy, než nabízené by Vás zajímaly?

Jazykové kurzy, hlavně angličtina.

14. Myslíte si, že zvýšením kvalifikace se Vám ulehčí situace po ukončení výkonu trestu, například že pro Vás bude snadnější si najít práci?

Možná!

15. Jsou podle Vás nabízené možnosti vzdělávání dostačující?

Ne. V žádném případě nejsou dostačující!

16. Pokud ne, co byste případně změnila?

V naší věznicí nemí k dispozici žádná žádná vzdělání. Spousta lidí zde má pouze ukončený základ. Vzdělání, potřebovali by alespoň vyucení lidí.

17. V čem vidíte ve vybraném vzdělávacím programu pro sebe přínos?

Zdobraleni v počítačích a informace obecně hledání zaměstnání!

18. Co Vám na využívaném vzdělávacím programu vyhovuje, a naopak co byste změnila?

Nic v pořádku.

19. Myslíte si, že nabídka vzdělávacích programů odpovídá aktuální situaci na trhu práce a v čem?

Ne. Nedostačující!

20. Máte po ukončení vzdělávací aktivity možnost získat certifikát, případně jiné osvědčení o zvýšené kvalitaci?

Ano, mám certifikát.

21. Je pro Vás zajímavější nabídka získání osvědčení o zvýšení kvalifikace?

Ano, ale ne pro mě, spíše pro ty, kteří nemají zábrany v učení.

22. Dáváte přednost získání ~~certifikátu~~, nebo spíše atraktivitě nabízeného vzdělávacího programu?

Děkuji za vyplnění dotazníku, který je zcela anonymní a slouží pouze k vypracování bakalářské práce.

Andrea Škrachová

1. Jaký je váš věk?

31

2. Jaké je vaše nejvyšší dokončené vzdělání?

ZÁKLADNÍ

3. Po kolikáté jste trestaná?

2

4. Jak dlouhý trest Vám byl vyměřen?

66 MĚSÍCŮ

5. Jaké vzdělávací programy vám byly nabídnuty?

ZDRAVOTNÍ, FINANČNÍ GRAMOTNOST, ZAJÍMOVÉ, SPECIALIZOVANÉ,
SOCIALNÍ

6. Využíváte nějaký typ vzdělávacího programu? ANO

ZAJÍMOVÉ, SPECIALIZOVANÉ, SOCIALNÍ

7. Pokud ano, tak jaký typ vzdělávacího programu jste využila nebo využíváte a proč? (v případě, že jich je více, vypište všechny)

8. Pokud nevyžíváte žádný ze vzdělávacích programů, napište důvod.

9. Jak vzdělávání ovlivnilo Váš pobyt ve výkonu trestu?

NIJAK

10. Co Vás motivuje ke vzdělávání?

ROZŠÍŘENÍ VĚDOMOSTÍ, OSOBNÍ ZAJEM, VYPLNĚNÍ VT

11. Co je vaší největší motivací k dokončení vzdělávacího programu?

NIC

12. Snaží se Vás vězeňský personál podporovat a motivovat ke vzdělávání?

ANO

13. Jaké jiné vzdělávací programy, než nabízené by Vás zajímaly?

14. Myslíte si, že zvýšením kvalifikace se Vám ulehčí situace po ukončení výkonu trestu, například že pro Vás bude snadnější si najít práci?

NE

15. Jsou podle Vás nabízené možnosti vzdělávání dostačující?

NE

16. Pokud ne, co byste případně změnila?

ZOXSIZILA NABÍDEK.

17. V čem vidíte ve vybraném vzdělávacím programu pro sebe přínos?

DOBRY ARGUMENT PRO PODÁNÍ ŽÁDOSTI PODMÍNEČNÉHO PŘOPUŠTĚNÍ.

18. Co Vám na využívaném vzdělávacím programu vyhovuje, a naopak co byste změnila?

/

19. Myslíte si, že nabídka vzdělávacích programů odpovídá aktuální situaci na trhu práce a v čem?

MYSLÍM, ŽE NE, VĚTŠINA VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ JE DOST VŠEOBECNÁ

20. Máte po ukončení vzdělávací aktivity možnost získat certifikát, případně jiné osvědčení o zvýšené kvalifikaci?

ANO

21. Je pro Vás zajímavější nabídka získání osvědčení o zvýšení kvalifikace?

ANO

22. Dáváte přednost získání certifikátu, nebo spíše atraktivitě nabízeného vzdělávacího programu?

SPÍŠE MĚ ZAJÍMÁ SAMOTNÝ PROGRAM

Děkuji za vyplnění dotazníku, který je zcela anonymní a slouží pouze k vypracování bakalářské práce.

Andrea Škrachová

1. Jaký je váš věk?

61 roků

2. Jaké je vaše nejvyšší dokončené vzdělání?

Střední stavební průmyslová škola

3. Po kolikáté jste trestaná?

Poprvé

4. Jak dlouhý trest Vám byl vyměřen?

9 + 9 let

5. Jaké vzdělávací programy vám byly nabídnuty?

Finanční gramotnost
Výuka PC, výuka angličtiny

6. Využíváte nějaký typ vzdělávacího programu?

Všechny

7. Pokud ano, tak jaký typ vzdělávacího programu jste využila nebo využíváte a proč? (v případě, že jich je více, vypište všechny)

Všechny

8. Pokud nevyužíváte žádný ze vzdělávacích programů, napište důvod.

—

9. Jak vzdělávání ovlivnilo Váš pobyt ve výkonu trestu?

Dokáže si daleko více uvědomit hodnoty financí a nakládání s nimi.

10. Co Vás motivuje ke vzdělávání?

Mít přehled, kterým následně mohl užívat v osobním životě.

11. Co je vaší největší motivací k dokončení vzdělávacího programu?

Qualost problematiky a opět znovu v osobním životě.

12. Snaží se Vás vězeňský personál podporovat a motivovat ke vzdělávání?

Ano, předvádějí nám odbrmy' personal v práci.

13. Jaké jiné vzdělávací programy, než nabízené by Vás zajímaly?

Geografie, kreslení

14. Myslíte si, že zvýšením kvalifikace se Vám ulehčí situace po ukončení výkonu trestu, například že pro Vás bude snadnější si najít práci?

Ano, právě Finanční gramotnost mi vedla k zamyšlení se na rozšíření kvalifikace.

15. Jsou podle Vás nabízené možnosti vzdělávání dostačující?

Ano

16. Pokud ne, co byste případně změnila?

/

17. V čem vidíte ve vybraném vzdělávacím programu pro sebe přínos?

Rozšíření znalostí v ekonomice.

18. Co Vám na využívaném vzdělávacím programu vyhovuje, a naopak co byste změnila?

Tak, jak vše proběhlo bylo vysoce kvalifikovaní a můj se rozšířil rozhled o práci, sociální sféře a financích.

19. Myslíte si, že nabídka vzdělávacích programů odpovídá aktuální situaci na trhu práce a v čem?

Ano

20. Máte po ukončení vzdělávací aktivity možnost získat certifikát, případně jiné osvědčení o zvýšené kvalifikaci?

Ano, po ukončení Financovní gramotnosti, která byla vyhodnocena velmi dobře, což se mi zavedlo do osobního hodnocení

21. Je pro Vás zajímavější nabídka získání osvědčení o zvýšení kvalifikace?

Ano.

22. Dáváte přednost získání certifikátu, nebo spíše atraktivitě nabízeného vzdělávacího programu?

Sumi stránkový člen a vši je pro mne přínosný. Členství by měl mít stránkový předklad.

Děkuji za vyplnění dotazníku, který je zcela anonymní a slouží pouze k vypracování bakalářské práce.

Andrea Škrachová

1. Jaký je váš věk?

54

2. Jaké je vaše nejvyšší dokončené vzdělání?

SOU + NÁDSTAVBA 2 2027

3. Po kolikáté jste trestaná?

1

4. Jak dlouhý trest Vám byl vyměřen?

15 LÉT

5. Jaké vzdělávací programy vám byly nabídnuty?

ŽÁDNÉ

6. Využíváte nějaký typ vzdělávacího programu?

NE

7. Pokud ano, tak jaký typ vzdělávacího programu jste využila nebo využíváte a proč? (v případě, že jich je více, vypište všechny)

8. Pokud nevyžíváte žádný ze vzdělávacích programů, napište důvod.

ODPOVĚD JB OTÁZKA Č. 5

9. Jak vzdělávání ovlivnilo Váš pobyt ve výkonu trestu?

10. Co Vás motivuje ke vzdělávání?

11. Co je vaší největší motivací k dokončení vzdělávacího programu?

12. Snaží se Vás vězeňský personál podporovat a motivovat ke vzdělávání?

13. Jaké jiné vzdělávací programy, než nabízené by Vás zajímaly?

UŽ ŽÁDNÉ

14. Myslíte si, že zvýšením kvalifikace se Vám ulehčí situace po ukončení výkonu trestu, například že pro Vás bude snadnější si najít práci? *MOŽNÁ BY BYLO*

15. Jsou podle Vás nabízené možnosti vzdělávání dostačující? *NE*

16. Pokud ne, co byste případně změnila? *MNOHO VĚCÍ*

17. V čem vidíte ve vybraném vzdělávacím programu pro sebe přínos? */*

18. Co Vám na využívaném vzdělávacím programu vyhovuje, a naopak co byste změnila? */*

19. Myslíte si, že nabídka vzdělávacích programů odpovídá aktuální situaci na trhu práce a v čem? *NE*

20. Máte po ukončení vzdělávací aktivity možnost získat certifikát, případně jiné osvědčení o zvýšené kvalifikaci? *ASI AND*

21. Je pro Vás zajímavější nabídka získání osvědčení o zvýšení kvalifikace? *NE*

22. Dáváte přednost získání certifikátu, nebo spíš atraktivitě nabízeného vzdělávacího programu? */*

Děkuji za vyplnění dotazníku, který je zcela anonymní a slouží pouze k vypracování bakalářské práce.

Andrea Škrachová

1. Jaký je váš věk?

33 let.

2. Jaké je vaše nejvyšší dokončené vzdělání?

základní

3. Po kolikáté jste trestaná?

po první

4. Jak dlouhý trest Vám byl vyměřen?

9 let

5. Jaké vzdělávací programy vám byly nabídnuty?

žádné

6. Využíváte nějaký typ vzdělávacího programu?

ne.

7. Pokud ano, tak jaký typ vzdělávacího programu jste využila nebo využíváte a proč? (v případě, že jich je více, vypište všechny)

8. Pokud nevyžíváte žádný ze vzdělávacích programů, napište důvod.

protože mi žádný nebyl nabídnutý.

9. Jak vzdělávání ovlivnilo Váš pobyt ve výkonu trestu?

~

10. Co Vás motivuje ke vzdělávání?

~

11. Co je vaší největší motivací k dokončení vzdělávacího programu?

~

12. Snaží se Vás vězeňský personál podporovat a motivovat ke vzdělávání?

Ne.

13. Jaké jiné vzdělávací programy, než nabízené by Vás zajímaly?

jazyky - např. Ruština

14. Myslíte si, že zvýšením kvalifikace se Vám ulehčí situace po ukončení výkonu trestu, například že pro Vás bude snadnější si najít práci?

15. Jsou podle Vás nabízené možnosti vzdělávání dostačující?

16. Pokud ne, co byste případně změnila?

17. V čem vidíte ve vybraném vzdělávacím programu pro sebe přínos?

18. Co Vám na využívaném vzdělávacím programu vyhovuje, a naopak co byste změnila?

19. Myslíte si, že nabídka vzdělávacích programů odpovídá aktuální situaci na trhu práce a v čem?

20. Máte po ukončení vzdělávací aktivity možnost získat certifikát, případně jiné osvědčení o zvýšené kvalifikaci?

Neum.

21. Je pro Vás zajímavější nabídka získání osvědčení o zvýšení kvalifikace?

ANO

22. Dáváte přednost získání certifikátu, nebo spíš atraktivitě nabízeného vzdělávacího programu?

spíš. atraktivitě nabízeného vzdělávacího programu.

Děkuji za vyplnění dotazníku, který je zcela anonymní a slouží pouze k vypracování bakalářské práce.

Andrea Škrachová

1. Jaký je váš věk?

32

2. Jaké je vaše nejvyšší dokončené vzdělání?

Vyšší odborná

3. Po kolikáté jste trestaná?

po druhé

4. Jak dlouhý trest Vám byl vyměřen?

5 let a 7 měsíců

5. Jaké vzdělávací programy vám byly nabídnuty?

zdravotní kurz, základy počítače, finanční gramotost, osvěta,

6. Využíváte nějaký typ vzdělávacího programu?

ANO

7. Pokud ano, tak jaký typ vzdělávacího programu jste využila nebo využíváte a proč? (v případě, že jich je více, vypište všechny)

počítač - mohla bych to využít až budu venku
osvěta - jsou tam zajímavější vzdělávací informace

8. Pokud nevyžíváte žádný ze vzdělávacích programů, napište důvod.

9. Jak vzdělávání ovlivnilo Váš pobyt ve výkonu trestu?

...
...
...
...
...

10. Co Vás motivuje ke vzdělávání?

život venku po propuštění
možnost najít si zaměstnání

11. Co je vaší největší motivací k dokončení vzdělávacího programu?

zaměstnání

12. Snaží se Vás vězeňský personál podporovat a motivovat ke vzdělávání?

AWO

13. Jaké jiné vzdělávací programy, než nabízené by Vás zajímaly?

ktevè by nám umožnily
zaměstnání

14. Myslíte si, že zvýšením kvalifikace se Vám ulehčí situace po ukončení výkonu trestu, například že pro Vás bude snadnější si najít práci?

AWO

15. Jsou podle Vás nabízené možnosti vzdělávání dostačující?

AWO

16. Pokud ne, co byste případně změnila?

17. V čem vidíte ve vybraném vzdělávacím programu pro sebe přínos?

více informací

18. Co Vám na využívaném vzdělávacím programu vyhovuje, a naopak co byste změnila?

19. Myslíte si, že nabídka vzdělávacích programů odpovídá aktuální situaci na trhu práce a v čem?

neodpovídá

20. Máte po ukončení vzdělávací aktivity možnost získat certifikát, případně jiné osvědčení o zvýšené kvalifikaci?

AWO

21. Je pro Vás zajímavější nabídka získání osvědčení o zvýšení kvalifikace?

AWO

22. Dáváte přednost získání certifikátu, nebo spíš atraktivitě nabízeného vzdělávacího programu?

certifikát

Děkuji za vyplnění dotazníku, který je zcela anonymní a slouží pouze k vypracování bakalářské práce.

Rádo se stalo=)

Andrea Škrachová

1. Jaký je váš věk?

53

2. Jaké je vaše nejvyšší dokončené vzdělání?

v plné střední škole

3. Po kolikáté jste trestaná?

1

4. Jak dlouhý trest Vám byl vyměřen?

sedm let

5. Jaké vzdělávací programy vám byly nabídnuty?

počítač

6. Využíváte nějaký typ vzdělávacího programu?

ne, ne, nebo myslím

7. Pokud ano, tak jaký typ vzdělávacího programu jste využila nebo využíváte a proč? (v případě, že jich je více, vypište všechny)

počítač, brili omezení 'malosti'

8. Pokud nevyžíváte žádný ze vzdělávacích programů, napište důvod.

jako podnikatel

9. Jak vzdělávání ovlivnilo Váš pobyt ve výkonu trestu?

neotklapalo

10. Co Vás motivuje ke vzdělávání?

šlo o „ovlivnění“ toho, co jsem měl říci

11. Co je vaší největší motivací k dokončení vzdělávacího programu?

neložná představa úplně neochopna

12. Snaží se Vás vězeňský personál podporovat a motivovat ke vzdělávání?

ne

13. Jaké jiné vzdělávací programy, než nabízené by Vás zajímaly?

nechtěl jsem

14. Myslíte si, že zvýšením kvalifikace se Vám ulehčí situace po ukončení výkonu trestu, například že pro Vás bude snadnější si najít práci?

potud by to opravdu bylo možné, uvidíte ano

15. Jsou podle Vás nabízené možnosti vzdělávání dostačující?

ne

16. Pokud ne, co byste případně změnila?

*Nic, možnosti pro mladší odsouzené.
např. - možnost dohledovat*

17. V čem vidíte ve vybraném vzdělávacím programu pro sebe přínos?

netuším

18. Co Vám na využívaném vzdělávacím programu vyhovuje, a naopak co byste změnila?

nic

19. Myslíte si, že nabídka vzdělávacích programů odpovídá aktuální situaci na trhu práce a v čem?

ne

20. Máte po ukončení vzdělávací aktivity možnost získat certifikát, případně jiné osvědčení o zvýšené kvalifikaci?

ano, hlavně podle množství

21. Je pro Vás zajímavější nabídka získání osvědčení o zvýšení kvalifikace?

ano

22. Dáváte přednost získání certifikátu, nebo spíše atraktivitě nabízeného vzdělávacího programu?

ne

Děkuji za vyplnění dotazníku, který je zcela anonymní a slouží pouze k vypracování bakalářské práce.

Andrea Škrachová

1. Jaký je váš věk?

52 LET

2. Jaké je vaše nejvyšší dokončené vzdělání?

STŘEDNÍ ŠKOLA UKONČENA - BEZ MATURITY

3. Po kolikáté jste trestaná?

2x

4. Jak dlouhý trest Vám byl vyměřen?

54 MĚSÍCŮ

5. Jaké vzdělávací programy vám byly nabídnuty?

NABÍDNUTÉ ŽÁDNÉ - VĚTY JSOU SI VYHLEDALA TAKÉ JSOU
V NABÍDCE (AKTUÁLNĚ) ČI BUDOUCI DOHLEDNĚ PŘIPRAVOVÁNE!
VŠE Z ULAŠTÍ INICIATIVY

6. Využíváte nějaký typ vzdělávacího programu?

ZA DOBU SVÉHO PŮBĚHU JSOU VYUŽITA VŠECH DOSTUPNÝCH
VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ, KDE MĚ CHYTELÍ (NEBOJ VŠUDE JSOU SE HLÁSILA
A PSALA ŽADOSTI)

7. Pokud ano, tak jaký typ vzdělávacího programu jste využila nebo využíváte a proč? (v případě, že jich je více, vypište všechny)

SOC. PSYCH. VÝCHOV, SOCIÁLNÍ DOPEK, SPOLEČENSKÝ DOZVOT
ARTETERAPIE, VÝCHOV K SEBEOBŠLUŽNOSTI A SOBĚSTRAŽNOSTI
- VOLNOČASOVÉ UŽÍVÁNÍ TC

8. Pokud nevyžíváte žádný ze vzdělávacích programů, napište důvod.

9. Jak vzdělávání ovlivnilo Váš pobyt ve výkonu trestu?

NEOVLIVNIL

10. Co Vás motivuje ke vzdělávání?

KAŽDÉ VZDĚLÁVÁNÍ JE PŘÍNOSEM

11. Co je vaší největší motivací k dokončení vzdělávacího programu?

- ČASOVÝ PROSTOR

- NOVÉ INFORMACE

VE VĚZENÍ JE JAKÉKOLIV VZDĚLÁVÁNÍ PŘÍNOSEM
K KACHOVÁNÍ SI ZÁVAŽNÉHO ROZVOJŮ A UPŘEŠENÍ SE ŽIVOTA
TAKÉ TV. I SPOJENÍ S „VENKOVNÍM ŽIVOTEM“ - ÚNIK!

12. Snaží se Vás vězeňský personál podporovat a motivovat ke vzdělávání?

TO JE INDIVIDUÁLNÍ A NEPOHŮ NA TYTO OTÁZKY ODPOVĚDĚT.
TO NENÍ JEDNOZNAČNĚ. TAKÉ SE NEJÁ ODPOVĚDĚT ANI
SPRÁVNĚ A JASNĚ.

13. Jaké jiné vzdělávací programy, než nabízené by Vás zajímaly?

- TO JE OPĚT INDIVIDUÁLNÍ. ZÁLEŽÍ NA OKOLNOSTECH (MNOHA OKOLNOSTI)
- a) ZÁLEŽÍ NA VĚTŠINĚ ODSOUZENÝCH JAK TO CHÁPEJÍ
  - b) KDO A JAK SÁMOTNĚ VĚTŠINU ODSOUZENÝCH (ŠKOLITEL - PEDAGOG)
  - c) UYUŽITÍ TYCHTO VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ (PŘEVEDENÍ) DO PRÁKÉ
UKAŽKOVÝ SYSTÉM, JTEŽ TYTO ODSOUZENÉ BUDĚ ZAJÍMAT
  - d) ČASOVÁ DOBA, ZÁLEŽÍ NA VYTV. (CHARAKTERU) - SOC. VĚTŠEV
ČÍLOVĚLA A TD.

14. Myslíte si, že zvýšením kvalifikace se Vám ulehčí situace po ukončení výkonu trestu, například že pro Vás bude snadnější si najít práci?

UŽITĚ

15. Jsou podle Vás nabízené možnosti vzdělávání dostačující?

MOHLO BYT TĚCHTO VZDĚLÁVACÍCH AKTIVIT VÍCE.

16. Pokud ne, co byste případně změnila?

VÍCE VZDĚLÁVACÍCH AKTIVIT.

17. V čem vidíte ve vybraném vzdělávacím programu pro sebe přínos?

SEBEVZDĚLÁVÁNÍ - HLAVNĚ VE VĚZENÍ

18. Co Vám na využívaném vzdělávacím programu vyhovuje, a naopak co byste změnila?

- VYPLNĚNÍ ČASU A MOŽNOSTI NOVÝCH INFORMACÍ
ČI OPRAŠENÍ STÁŽŮ

19. Myslíte si, že nabídka vzdělávacích programů odpovídá aktuální situaci na trhu práce a v čem?

NE

20. Máte po ukončení vzdělávací aktivity možnost získat certifikát, případně jiné osvědčení o zvýšené kvalifikaci? *NEVĚDĚ ANO*

21. Je pro Vás zajímavější nabídka získání osvědčení o zvýšení kvalifikace?

URČITĚ ANO

22. Dáváte přednost získání certifikátu, nebo spíš atraktivitě nabízeného vzdělávacího programu?

V OBOU PŘÍPADECH JE TO SPRÁVNĚ

Děkuji za vyplnění dotazníku, který je zcela anonymní a slouží pouze k vypracování bakalářské práce.

Andrea Škrachová

1. Jaký je váš věk?

32

2. Jaké je vaše nejvyšší dokončené vzdělání?

SOŠ - Obchodní akademie (maturita 2010)

3. Po kolikáté jste trestaná?

10x soudyě trestána
2x ve VTOS

4. Jak dlouhý trest Vám byl vyměřen?

46 měsíců

5. Jaké vzdělávací programy vám byly nabídnuty?

vzdělávací aktivity - Angličtina ①
- Italština ②
- Čeština ③
- Literatura ④

- Osueta ⑦

- PC ⑤

- Sociálně právní poradenství ⑥

* kurz zdravého životního stylu

* přímo vzdělávací programy mi

nabídnut nebyl, vzdělávání ve

VTOS je zaměřeno na osoby se

relativním vzděláním nebo osoby

bez vzdělání

6. Využíváte nějaký typ vzdělávacího programu?

① - vedu angličtiny pro odsouzené

④

⑥

7. Pokud ano, tak jaký typ vzdělávacího programu jste využila nebo využíváte a proč? (v případě,

že jich je více, vypište všechny)

⑥ - pracovní aktivita

④ - aktivita, kterou jsem si zvolila do programu zacházení

① - —||—

⑦ - pracovní aktivita

8. Pokud nevyžíváte žádný ze vzdělávacích programů, napište důvod.

9. Jak vzdělávání ovlivnilo Váš pobyt ve výkonu trestu?

vedení angličtiny mi pomohla k větší sebedůvěře, jsem ráda, že jsem mohla ostatní odsouzené věci naučit

10. Co Vás motivuje ke vzdělávání?

/

11. Co je vaší největší motivací k dokončení vzdělávacího programu?

/

12. Snaží se Vás vězeňský personál podporovat a motivovat ke vzdělávání?

ano

13. Jaké jiné vzdělávací programy, než nabízené by Vás zajímaly?

/

14. Myslíte si, že zvýšením kvalifikace se Vám ulehčí situace po ukončení výkonu trestu, například že pro Vás bude snadnější si najít práci?

nemyslím si, že bych si ve VOS mohla zvýšit kvalifikaci

15. Jsou podle Vás nabízené možnosti vzdělávání dostačující?

pro většinu odsouzených ano

16. Pokud ne, co byste případně změnila?

zařadila bych možnost dálkového studia na VŠ

17. V čem vidíte ve vybraném vzdělávacím programu pro sebe přínos?

18. Co Vám na využívaném vzdělávacím programu vyhovuje, a naopak co byste změnila?

pokud jde o aktivity v programu zacházení, líbí se mi, že je na specializovaném odděle vědů samy odsouzené

19. Myslíte si, že nabídka vzdělávacích programů odpovídá aktuální situaci na trhu práce a v čem?

NE

20. Máte po ukončení vzdělávací aktivity možnost získat certifikát, případně jiné osvědčení o zvýšené kvalifikaci?

NE, certifikát jsem dostala jen z kurzu Zdravého životního stylu. Kurz byl příjemným zpestřením, ale nemyslím si, že bych certifikát k něčemu využila 😊

21. Je pro Vás zajímavější nabídka získání osvědčení o zvýšení kvalifikace?

ANO

22. Dáváte přednost získání certifikátu, nebo spíš atraktivitě nabízeného vzdělávacího programu?

Děkuji za vyplnění dotazníku, který je zcela anonymní a slouží pouze k vypracování bakalářské práce.

Andrea Škrachová

1. Jaký je váš věk? 24

2. Jaké je vaše nejvyšší dokončené vzdělání?

základní

3. Po kolikáté jste trestaná?

1x

4. Jak dlouhý trest Vám byl vyměřen?

6, let

5. Jaké vzdělávací programy vám byly nabídnuty?

ANGLIŠTINA

ITALŠTINA

OSVĚTA

6. Využíváte nějaký typ vzdělávacího programu?

ITALŠTINA

OSVĚTA

7. Pokud ano, tak jaký typ vzdělávacího programu jste využila nebo využíváte a proč? (v případě, že jich je více, vypište všechny)

8. Pokud nevyužíváte žádný ze vzdělávacích programů, napište důvod.

9. Jak vzdělávání ovlivnilo Váš pobyt ve výkonu trestu?

10. Co Vás motivuje ke vzdělávání?

11. Co je vaší největší motivací k dokončení vzdělávacího programu?

12. Snaží se Vás vězeňský personál podporovat a motivovat ke vzdělávání?

ANO

13. Jaké jiné vzdělávací programy, než nabízené by Vás zajímaly?

AUTOŠKOLA

14. Myslíte si, že zvýšením kvalifikace se Vám ulehčí situace po ukončení výkonu trestu, například že pro Vás bude snadnější si najít práci?

ANO

15. Jsou podle Vás nabízené možnosti vzdělávání dostačující?

16. Pokud ne, co byste případně změnila?

17. V čem vidíte ve vybraném vzdělávacím programu pro sebe přínos?

18. Co Vám na využívaném vzdělávacím programu vyhovuje, a naopak co byste změnila?

Terapeutický tým
nic :)

19. Myslíte si, že nabídka vzdělávacích programů odpovídá aktuální situaci na trhu práce a v čem?

ne, máme jen ty základní
Jsem NA SPOL.

20. Máte po ukončení vzdělávací aktivity možnost získat certifikát, případně jiné osvědčení o zvýšené kvalifikaci?

21. Je pro Vás zajímavější nabídka získání osvědčení o zvýšení kvalifikace?

22. Dáváte přednost získání certifikátu, nebo spíše atraktivitě nabízeného vzdělávacího programu?

Děkuji za vyplnění dotazníku, který je zcela anonymní a slouží pouze k vypracování bakalářské práce.

Andrea Škrachová

1. Jaký je váš věk?

39

2. Jaké je vaše nejvyšší dokončené vzdělání?

Bakalářské!

3. Po kolikáté jste trestaná?

PRVNĚ

4. Jak dlouhý trest Vám byl vyměřen?

14 měsíců

5. Jaké vzdělávací programy vám byly nabídnuty?

Angličtina, Hebrejština, Český jazyk, Literatura, Všeobecná úroveň.

6. Využíváte nějaký typ vzdělávacího programu?

ANO

7. Pokud ano, tak jaký typ vzdělávacího programu jste využila nebo využíváte a proč? (v případě, že jich je více, vypište všechny)

Angličtina, Hebrejština - rozšíření jazykových znalostí!
Všeobecná úroveň - rozšíření znalostí!

8. Pokud nevyžíváte žádný ze vzdělávacích programů, napište důvod.

Využívám

9. Jak vzdělávání ovlivnilo Váš pobyt ve výkonu trestu?

prosperněne' využít' volného času

10. Co Vás motivuje ke vzdělávání?

čestnou' a samostatnou'

11. Co je vaší největší motivací k dokončení vzdělávacího programu?

lepší' jazykové' znalosti'

12. Snaží se Vás vězeňský personál podporovat a motivovat ke vzdělávání?

ANO

13. Jaké jiné vzdělávací programy, než nabízené by Vás zajímaly?

větší' úroveň práce na PC

14. Myslíte si, že zvýšením kvalifikace se Vám ulehčí situace po ukončení výkonu trestu, například že pro Vás bude snadnější si najít práci?

ANO

15. Jsou podle Vás nabízené možnosti vzdělávání dostačující?

ANO

16. Pokud ne, co byste případně změnila?

17. V čem vidíte ve vybraném vzdělávacím programu pro sebe přínos?

naučím se něčemu novému

18. Co Vám na využívaném vzdělávacím programu vyhovuje, a naopak co byste změnila?

forma vyučování, ale přibyla bych i více praktiku

19. Myslíte si, že nabídka vzdělávacích programů odpovídá aktuální situaci na trhu práce a v čem?

ANO

jazyky a práce na PC je pro jakekoliv zaměstnání
mým' skoro nutností'

20. Máte po ukončení vzdělávací aktivity možnost získat certifikát, případně jiné osvědčení o zvýšené kvalifikaci?

NE

21. Je pro Vás zajímavější nabídka získání osvědčení o zvýšení kvalifikace?

ANO

22. Dáváte přednost získání certifikátu, nebo spíš atraktivitě nabízeného vzdělávacího programu?

SPÍŠ ATRAKTIVITĚ

Děkuji za vyplnění dotazníku, který je zcela anonymní a slouží pouze k vypracování bakalářské práce.

Andrea Škrachová

1. Jaký je váš věk?

31

2. Jaké je vaše nejvyšší dokončené vzdělání?

ZÁKLADNÍ

3. Po kolikáté jste trestaná?

3

4. Jak dlouhý trest Vám byl vyměřen?

36 MĚSÍCÍ (3 ROKY)

5. Jaké vzdělávací programy vám byly nabídnuty?

- ① SOCIÁLNĚ PRACOVNĚ PRÁVNÍ KURZ
- ② KURZ ZDRAVOTNĚ ZDRAVĚHO ŽIVOTNÍHO STYLU
- ③ ZÁKLADY PC

6. Využíváte nějaký typ vzdělávacího programu?

VŠECHNY TĚ VŠE UVEDENÉ pod-bodem 5

7. Pokud ano, tak jaký typ vzdělávacího programu jste využila nebo využíváte a proč? (v případě, že jich je více, vypište všechny)

- ① Využívala ho aby jsem byla dobře informována a věděla jaké mám možnosti a jít za propuštění na svobodu
- ② Využívala jsem ho v kolektivu na APO 1
- ③ Využívala jsem ho aby jsem si zopakovala vše' znalosti a procvičila

8. Pokud nevyužíváte žádný ze vzdělávacích programů, napište důvod.

Všechny využívám

9. Jak vzdělávání ovlivnilo Váš pobyt ve výkonu trestu?

Podporilo to můj osobní rozvoj

10. Co Vás motivuje ke vzdělávání?

Lepší uplatnění na trhu práce
Důvěrná potřava

11. Co je vaší největší motivací k dokončení vzdělávacího programu?

Šechni ve věznicí je ležet a nic nedělat, věřím, že každá nová informace mi bude v novém životě v Abstinenci platit

12. Snaží se Vás vězeňský personál podporovat a motivovat ke vzdělávání?

Ano - rozhodně ano

13. Jaké jiné vzdělávací programy, než nabízené by Vás zajímaly?

Finanční gramotnost
Rekvalifikační kurz podnikání, kosmetika

14. Myslíte si, že zvýšením kvalifikace se Vám ulehčí situace po ukončení výkonu trestu, například že pro Vás bude snadnější si najít práci?

Najít práci si budu jistě, nicméně to bude záviset
URČENÍ při přijetí na pohovor nebude ani ukazat,
protože tam je rozdílo VĚZŇŮ

15. Jsou podle Vás nabízené možnosti vzdělávání dostačující?

Myslím, že ano, slyšel jsem že v jiné věznici je možnost i
dostudovat 2letého oboru řadění a provozu družky utoučací

16. Pokud ne, co byste případně změnila?

Uvěřit, že to je fakt
Pokud by jsem měla hodně vysoký trest rozhodně by
jsem si chtěla dostudovat alespoň střední školu

17. V čem vidíte ve vybraném vzdělávacím programu pro sebe přínos?

Kontakt s lidmi, informace, něco jsem se určitě přiučila

18. Co Vám na využívaném vzdělávacím programu vyhovuje, a naopak co byste změnila?

Kyrovuje: - Dělat pro sebe něco a nevádí se
- Dělat pro svou práci
- Kontakt a komunikace s lektory

Změnit: Kurzy a vz. programy by mohly být častější

19. Myslíte si, že nabídka vzdělávacích programů odpovídá aktuální situaci na trhu práce a v čem?

Jsem 21 roku ve výkonu a nevíte jaká je momentálně
nabídka na trhu práce.
Mezi dvěma TV a ulu, že páka je dost i přes
pomoc (TV)

20. Máte po ukončení vzdělávací aktivity možnost získat certifikát, případně jiné osvědčení o zvýšené kvalifikaci?

Ano - certifikát nebo alespoň potvrzení

21. Je pro Vás zajímavější nabídka získání osvědčení o zvýšení kvalifikace?

Ano

22. Dáváte přednost získání certifikátu, nebo spíš atraktivitě nabízeného vzdělávacího programu?

Myslím, že důležitější je jak získání certifikátu tak atraktivita vzdělávacího programu.

Děkuji za vyplnění dotazníku, který je zcela anonymní a slouží pouze k vypracování bakalářské práce.

I já děkuji a přeji hodně štěstí a mnoho pracovních i studijních úspěchů

Andrea Škrachová

1. Jaký je váš věk?

31 let

2. Jaké je vaše nejvyšší dokončené vzdělání?

střední umělecká škola s maturitou

3. Po kolikáté jste trestaná?

Poprvé

4. Jak dlouhý trest Vám byl vyměřen?

2 roky

5. Jaké vzdělávací programy vám byly nabídnuty?

zastav se, zamysli se, změň se
sociálně pracovní kurzy, kurzy zdravého životního stylu
výtvarný kurz

6. Využíváte nějaký typ vzdělávacího programu?

všechny zmiňované mám již absolvované

7. Pokud ano, tak jaký typ vzdělávacího programu jste využila nebo využíváte a proč? (v případě,

že jich je více, vypište všechny)

všechny zmiňované kurzy jsem využila v rámci svého rozvoje
a osobních zájmů

8. Pokud nevyužíváte žádný ze vzdělávacích programů, napište důvod.

všechny využívám

9. Jak vzdělávání ovlivnilo Váš pobyt ve výkonu trestu?

efektivně jsem se snažila využít čas k mému osobnímu růstu a vzdělosti, navázala jsem díky tomu nové vztahy, rozšířila jsem si dovednosti, realizovala jsem svůj potenciál.

10. Co Vás motivuje ke vzdělávání?

sebenaplnění, potřeba vědět a rozumět

11. Co je vaší největší motivací k dokončení vzdělávacího programu?

začlenění do lepší společnosti lidí, získané dovednosti, které mohu využít v mém saměstěhání.
Dodržení svého cíle, saměstěhání....

12. Snaží se Vás vězeňský personál podporovat a motivovat ke vzdělávání?

Rozhodně ano.

13. Jaké jiné vzdělávací programy, než nabízené by Vás zajímaly?

autorškola
biologie
psychosomatika
kurz na byliny, léčivo přírodní, ovoce, zelenina

14. Myslíte si, že zvýšením kvalifikace se Vám ulehčí situace po ukončení výkonu trestu, například že pro Vás bude snadnější si najít práci?

ANO.
Minimálně se mi zvýší šance na práci, která by mě bavila.

15. Jsou podle Vás nabízené možnosti vzdělávání dostačující?

Dostačující ano.

16. Pokud ne, co byste případně změnila?

od 1. otázky č. 13

17. V čem vidíte ve vybraném vzdělávacím programu pro sebe přínos?

dověděla jsem se a ověřila si znalosti,
~~ocenění od personálu, že jsme aktivní~~

18. Co Vám na využívaném vzdělávacím programu vyhovuje, a naopak co byste změnila?

že jsme mezi lidmi, že pro sebe něco děláme
ocenění od personálu a vychovatelů, že jsme
aktivní, máme s sebou nějaké výsledky.

19. Myslíte si, že nabídka vzdělávacích programů odpovídá aktuální situaci na trhu práce a v čem?

To bohužel ani ne, nevím....

20. Máte po ukončení vzdělávací aktivity možnost získat certifikát, případně jiné osvědčení o zvýšené kvalifikaci?

Ano, certifikáty i osvědčení.

21. Je pro Vás zajímavější nabídka získání osvědčení o zvýšení kvalifikace?

Ano. Slouží to jako doklad o tom, že jsem ve něco opravdu učila.

22. Dáváte přednost získání certifikátu, nebo spíš atraktivitě nabízeného vzdělávacího programu?

Obojí. Chápu, že ne vždy je možné ručit za někoho certifikátem. Obzvláště ve adyrdm prostředí. Vzdělávací program je taky obohacující pro toho, kdo o to má opravdu zájem.

Děkuji za vyplnění dotazníku, který je zcela anonymní a slouží pouze k vypracování bakalářské práce.

Bylo mi potěšením. AT se daří! ☺ M.

Andrea Škrachová

1. Jaký je váš věk?

51 let

2. Jaké je vaše nejvyšší dokončené vzdělání?

SOU

3. Po kolikáté jste trestaná?

1

4. Jak dlouhý trest Vám byl vyměřen?

8 let

5. Jaké vzdělávací programy vám byly nabídnuty?

ochranná protialkoholní léčba,
počítače, osvěta, soc.-právní poradenství, finanční gramotnost

6. Využíváte nějaký typ vzdělávacího programu?

ano

7. Pokud ano, tak jaký typ vzdělávacího programu jste využila nebo využíváte a proč? (v případě, že jich je více, vypište všechny)

určení

8. Pokud nevyužíváte žádný ze vzdělávacích programů, napište důvod.

9. Jak vzdělávání ovlivnilo Váš pobyt ve výkonu trestu?

pomáhá mi to k přizpůsobení se po výkonu trestu

10. Co Vás motivuje ke vzdělávání?

život po VTOS

11. Co je vaší největší motivací k dokončení vzdělávacího programu?

život po VTOS

12. Snaží se Vás vězeňský personál podporovat a motivovat ke vzdělávání?

ano

13. Jaké jiné vzdělávací programy, než nabízené by Vás zajímaly?

přizpůsobuju se možnostem

14. Myslíte si, že zvýšením kvalifikace se Vám ulehčí situace po ukončení výkonu trestu, například že pro Vás bude snadnější si najít práci?

určitě pomůže mi to

15. Jsou podle Vás nabízené možnosti vzdělávání dostačující?

ano

16. Pokud ne, co byste případně změnila?

17. V čem vidíte ve vybraném vzdělávacím programu pro sebe přínos?

k životu po propuštění z VTOS

18. Co Vám na využívaném vzdělávacím programu vyhovuje, a naopak co byste změnila?

neměnila

19. Myslíte si, že nabídka vzdělávacích programů odpovídá aktuální situaci na trhu práce a v čem?

myslím, že ano

20. Máte po ukončení vzdělávací aktivity možnost získat certifikát, případně jiné osvědčení o zvýšené kvalifikaci?

ANO

21. Je pro Vás zajímavější nabídka získání osvědčení o zvýšení kvalifikace?

ne

22. Dáváte přednost získání certifikátu, nebo spíše atraktivitě nabízeného vzdělávacího programu?

spíše se ho ráda účastnit

Děkuji za vyplnění dotazníku, který je zcela anonymní a slouží pouze k vypracování bakalářské práce.

Andrea Škrachová

1. Jaký je váš věk?

45 LET

2. Jaké je vaše nejvyšší dokončené vzdělání?

VYŠŠÍ ODBORNÉ

3. Po kolikáté jste trestaná?

POPRVÉ

4. Jak dlouhý trest Vám byl vyměřen?

55 MĚSÍCŮ

5. Jaké vzdělávací programy vám byly nabídnuty?

PRÁCE NA PC

6. Využíváte nějaký typ vzdělávacího programu?

NE

7. Pokud ano, tak jaký typ vzdělávacího programu jste využila nebo využíváte a proč? (v případě, že jich je více, vypište všechny)

8. Pokud nevyužíváte žádný ze vzdělávacích programů, napište důvod.

NEKLI' ŽÁDNÁ NABÍDKA

9. Jak vzdělávání ovlivnilo Váš pobyt ve výkonu trestu?

NIJAK

10. Co Vás motivuje ke vzdělávání?

VE VTOJ MĚ NEKAM CO MOTIVOVAT,
PROTOŽE NEKAM NABÍDKA ŽÁDNÉHO
VZDĚLÁVÁNÍ!

11. Co je vaší největší motivací k dokončení vzdělávacího programu?

ZÁDA ŽYCH VÍ NAŠE ZOBRAŤYLA
DASŤ VZDĚLÁNÍ, ALE VE VTOJ
NEMÍ MOŽNOST.

12. Snaží se Vás vězeňský personál podporovat a motivovat ke vzdělávání?

NE

13. Jaké jiné vzdělávací programy, než nabízené by Vás zajímaly?

NAŠE VYJEDROVNE VZDĚLÁNÍ
ALEŽTO VYČENÍ LNT9,
JAZYKOVÉ KURZY
KURZY V DANCE ZAMĚTNÁMÍ
VE VTOJ → ŽIVĚNÍ KVALIFIKACE

14. Myslíte si, že zvýšením kvalifikace se Vám ulehčí situace po ukončení výkonu trestu, například že pro Vás bude snadnější si najít práci?

ANO BYLO BY BEZPOČYB,
KDYBY MI OUVĚK BYLA UMOŽNĚNA

15. Jsou podle Vás nabízené možnosti vzdělávání dostačující?

ABSOLUTNĚ NE

16. Pokud ne, co byste případně změnila?

ROZŠÍŘILA BYCH KAZDOPADNĚ
NABÍDKU, OVLIVILA BYCH ODVOZOVÁNÍ,
ZMĚNOU BYCH ZÁJEM

17. V čem vidíte ve vybraném vzdělávacím programu pro sebe přínos?

NEBOHU NIC ŽIČT, PROTOŽE
VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY NEFUNGUJÍ!

18. Co Vám na využívaném vzdělávacím programu vyhovuje, a naopak co byste změnila?

NEBOHU NIC ŽIČT

19. Myslíte si, že nabídka vzdělávacích programů odpovídá aktuální situaci na trhu práce a v čem?

ABSOLUTNĚ NEODPOVÍDÁ

20. Máte po ukončení vzdělávací aktivity možnost získat certifikát, případně jiné osvědčení o zvýšené kvalifikaci?

ANO

21. Je pro Vás zajímavější nabídka získání osvědčení o zvýšení kvalifikace?

ANO

22. Dáváte přednost získání certifikátu, nebo spíše atraktivitě nabízeného vzdělávacího programu?

DŮLEŽITĚ! JE PRO MĚ
OBOJÍ!

Děkuji za vyplnění dotazníku, který je zcela anonymní a slouží pouze k vypracování bakalářské práce.

Andrea Škrachová

1. Jaký je váš věk?

35

2. Jaké je vaše nejvyšší dokončené vzdělání?

střední

3. Po kolikáté jste trestaná?

4. Jak dlouhý trest Vám byl vyměřen?

5. Jaké vzdělávací programy vám byly nabídnuty?

počítač

6. Využíváte nějaký typ vzdělávacího programu?

ne

7. Pokud ano, tak jaký typ vzdělávacího programu jste využila nebo využíváte a proč? (v případě, že jich je více, vypište všechny)

—

8. Pokud nevyžíváte žádný ze vzdělávacích programů, napište důvod.

není nabídka

9. Jak vzdělávání ovlivnilo Váš pobyt ve výkonu trestu?

nijak

10. Co Vás motivuje ke vzdělávání?

není potřeba

11. Co je vaší největší motivací k dokončení vzdělávacího programu?

—

12. Snaží se Vás vězeňský personál podporovat a motivovat ke vzdělávání?

ne

13. Jaké jiné vzdělávací programy, než nabízené by Vás zajímaly?

języki - angielski

14. Myslíte si, že zvýšením kvalifikace se Vám ulehčí situace po ukončení výkonu trestu, například že pro Vás bude snadnější si najít práci?

ano

15. Jsou podle Vás nabízené možnosti vzdělávání dostačující?

ne

16. Pokud ne, co byste případně změnila?

nabídku jakéhokoliv vzdělávání

17. V čem vidíte ve vybraném vzdělávacím programu pro sebe přínos?

nískání nové znalosti

18. Co Vám na využívaném vzdělávacím programu vyhovuje, a naopak co byste změnila?

—

19. Myslíte si, že nabídka vzdělávacích programů odpovídá aktuální situaci na trhu práce a v čem?

—

20. Máte po ukončení vzdělávací aktivity možnost získat certifikát, případně jiné osvědčení o zvýšené kvalifikaci?

ne

21. Je pro Vás zajímavější nabídka získání osvědčení o zvýšení kvalifikace?

22. Dáváte přednost získání certifikátu, nebo spíše atraktivitě nabízeného vzdělávacího programu?

důležitý obojí

Děkuji za vyplnění dotazníku, který je zcela anonymní a slouží pouze k vypracování bakalářské práce.

Andrea Škrachová

1. Jaký je váš věk?

34 let

2. Jaké je vaše nejvyšší dokončené vzdělání?

SŠ s maturitou

3. Po kolikáté jste trestaná?

poprvé

4. Jak dlouhý trest Vám byl vyměřen?

6 let

5. Jaké vzdělávací programy vám byly nabídnuty?

OSVĚTA, ZDRAVĚDĚDA, PC, FINANČNÍ GRAMOTNOST

6. Využíváte nějaký typ vzdělávacího programu?

ANO

7. Pokud ano, tak jaký typ vzdělávacího programu jste využila nebo využíváte a proč? (v případě, že jich je více, vypište všechny)

Osvěta = povinná

8. Pokud nevyžíváte žádný ze vzdělávacích programů, napište důvod.

9. Jak vzdělávání ovlivnilo Váš pobyt ve výkonu trestu?

vyplnění volného času

10. Co Vás motivuje ke vzdělávání?

zkoumání vědomostí !! 😊

11. Co je vaší největší motivací k dokončení vzdělávacího programu?

VĚDOMOSTI

12. Snaží se Vás vězeňský personál podporovat a motivovat ke vzdělávání?

NIJAK DÁLŠ

13. Jaké jiné vzdělávací programy, než nabízené by Vás zajímaly?

Tady ve věznici asi nic 😊

14. Myslíte si, že zvýšením kvalifikace se Vám ulehčí situace po ukončení výkonu trestu, například že pro Vás bude snadnější si najít práci?

Pro ty co nemají všeobecný přehled asi ano.
Pro mě osobně nejspíš ne.

15. Jsou podle Vás nabízené možnosti vzdělávání dostačující?

ASÍ ANO

16. Pokud ne, co byste případně změnila?

/

17. V čem vidíte ve vybraném vzdělávacím programu pro sebe přínos?

Získání znalostí všeobecných

18. Co Vám na využívaném vzdělávacím programu vyhovuje, a naopak co byste změnila?

vše je ok.

19. Myslíte si, že nabídka vzdělávacích programů odpovídá aktuální situaci na trhu práce a v čem?

Tak to si vůbec nemyslím, ale programy jsou stavěny tak aby jistěm lidem daly aspoň ty minimální znalosti pro ulehčení jejich životů to propuštění !! 😊

20. Máte po ukončení vzdělávací aktivity možnost získat certifikát, případně jiné osvědčení o zvýšené kvalifikaci?

NE

21. Je pro Vás zajímavější nabídka získání osvědčení o zvýšení kvalifikace?

URČITĚ

22. Dáváte přednost získání certifikátu, nebo spíš atraktivitě nabízeného vzdělávacího programu?

OBOJÍ

Děkuji za vyplnění dotazníku, který je zcela anonymní a slouží pouze k vypracování bakalářské práce.

Andrea Škrachová